

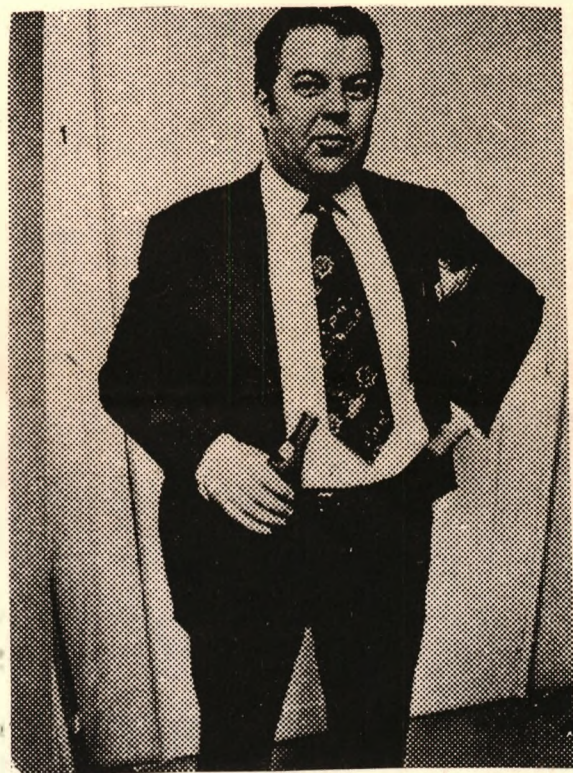
ARBETAR MAKT

1/78 årg 7 3kr

KRISEN

FACKET,
SOCIAL-
DEMOKRATIN

OCH
ARBETAR-
KLASSEN

ÖVRIGT: SRI LANKA

OTRAG, OM SEX, FISKEKRIGET,
LANGBRO SJUKHUS

M.M.

tidningen ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt
arg. 7, nr 1/78 (51)

Adress: Tidningen ARBETARMAKT
Box 49035
100 28 Stockholm
tel: 08/19 50 86

Prenumeration för 12 nummer:
Vanlig prenumeration: 40:-
Stödprenumeration: 60:-
Kampprenumeration: 100:-

Prenumeration för 6 nummer: 25:-

Postgiro prenumeration: 38 13 00-3
Postgiro redovisning,
ombuds försäljning: 20 21 02-0
Postgiro beställning
av tidigare nummer: 20 75 76-0

Postgiro STÖDFONDEN: 23 71 77-1

Ansvarig utgivare: H Forshult

Detta nummer presslagt 10 mars.
Manuskript och illustrationer till
nästa nummer skall vara redaktionen
tillhanda senast den 15 april.

Eftertryck medges endast med angivande
av källan.

ISSN 0345 - 0325

Tryckt av Tryckerigruppen i Göteborg,
mars 1978.

Ta kontakt med oss:

JÖNKÖPING: Förbundet Arbetarmakt
Box 154, 551 02 Jönköping
Tfn: 036-12 56 70

GÖTEBORG: Förbundet Arbetarmakt
Box 31 102, 400 32 Göteborg
Tfn: 031-42 30 98

STOCKHOLM: Förbundet Arbetarmakt
Box 49 035, 100 28 Stockholm
Tfn: 08-19 50 86

En summarisk sammanfattning av LO-SAP-gruppens förslag till löntagarfonder; poängen med förslaget är två:

Företagens lönsamhet ska förbättras genom att lönerna hålls nere. Som motprestation ska arbetarna erhålla "makt" över företagen.

1) Lönenedpressningen kallas i förslaget "kapitalbildning". Denna ska ske genom att arbetarna avstår 3% av "det tillgängliga löneutrymmet" - 6 miljarder per år - till tre slags fonder: en riksomfattande fond med majoritet för "sammällsrepre-

sentanter", en riksomfattande fond med "löntagarrepresentanter" - d v s fackföreningsfolk, och 24 länsfonder med representanter från länsstyrelsen.

2) "Makten" i företagen ska arbetarna erhålla genom att 20% av vinsten i företag med mer än 500 anställda avsätts till "löntagarna" - d v s facket - i form av aktier. Dock ska högst 20% av aktierna kunna tillfalla det lokala facket på företaget, resten ska förvaltas av ett regionalt "löntagarnas representantskap" - valda genom facket.

NEJ TILL

MAKTEN INTE I BOLAGSSTYRELSEN

I *Aftonbladet* kunde vi dagarna innan fondförslaget presenterades läsa ocm "makthavarna i svenskt näringsliv". Ett antal miljonärer presenterades med bild och uppgift om förmögenhet. *Aftonbladet* gör sig till tolk för en närmast 20-talsmässig uppfattning om kapitalismen. Det är männen med de höga cylinderhattarna som är våra ekonomiska makthavare. En samling Joakim von Anka-typer.

I själva verket är det mera i undantagsfall som företagens *formella ägare*, egendomsinnehavarna, sitter inne med beslutandemakten. Det främsta undantaget härvidlag är också lika med vår främste kapitalist, Marcus Wallenberg.

Den tredje generationens kupongklippare nöjer sig vanligtvis med att se sina arbetsfria

aktieinkomster strömma in. Även om de uppenbarar sig på en aktiestämma då och då, låter dom utan större protester en anställd direktion med en likaledes anställd verkställande direktör i spetsen stå för den verkliga ekonomiska makten i företaget.

Makt är nämligen något mycket reellt. Ett aktiebrev garanterar i sig ingen makt. Makt är en effektiv förmåga att fatta beslut och få besluten verkställda. På den punkten har Volvos VD Per Gyllenhammar oerhört mycket större makt än Voivos störste aktieägare.

Det är kapitalet som styr samhället. Det är profit/vinstmöjligheterna som styr produktionen. Detta oavsett om det är en tvättakta kapitalist som Wallenberg, en formellt anställd som Engellau, en eller flera fackrepresentanter eller rentav arbetarna själva som sitter i företagens ledning. Volvo kommer att konkurrera med Saab eller General Motors oavsett vem som sitter i bolagsstyrelserna; de mest effektiva företagen kommer att gå segrande ur striden.

Vad vill Förbundet

Förbundet Arbetarmakt kämpar för det kommunistiska, klasslösa samhället. Vägen dit går över det socialistiska samhället.

Arbetarråd

Vi kan skönja hur ett framtida socialistiskt samhälle skulle kunna gestalta sig, om vi studerar den organisering som ständigt har återkommit i arbetarklassens kamp, de i revolutionära situationer uppkomna *arbetarråden*.

Alltifrån sovjeterna i Ryssland 1905 och 1917-18 - över råden i Spanien 1936 och Ungern 1956 - till kommittéerna i Portugal 1975, har rådsformen visat sig vara arbetarklassens självklara organisering.

Rådsrörelsen saknar alltså ingalunda historia, men den har förtigits, beljugits och bekämpats av borgare, stalinister och maoister. Somliga leninister erkänner rådets betydelse, men ser i dem endast en stödorganism till staten och partiet, och inte som *socialismens kärna*: den organisationsform som kastar alla hierarkiska och från proletariatet skilda makter över ända.

Det socialistiska samhället innebär att arbetarklassen utövar den *direkta* kontrollen över produktionen och samhället. Det kan endast ske genom att det på planet (arbetsplatser, bostadsområden etc) bildas råd och att dessa centraliseras till regionala och centrala församlingar. Makten ligger hela tiden hos de lokala råden genom att en delegat alltid är ansvarig inför den församling hon/han är utsedd av. För att undvika "proffsrepresentanter" tidsbegränsas delegatperioden, delegaterna är omedelbart avsättbara och har inga privilegier. Självklart varvas manuellt och intellektuellt arbete. En planekonomi upprättas, vilken styrs av råden.

Total revolution!

Vi framhåller att socialismen kräver en *total revolution* som griper in i livets alla områden. Gränsen mellan arbete och fritid suddas ut, begrepp som "kultur" och "politik" blir en naturlig del av all mänsklig aktivitet, arbetsdelningen bekämpas och uppdelningen av beslutsfattare och verkställande av besluten upphör.

Förhållandet man - kvinna - barn befrias från de förtrycksmedanismer som återfinns i bl a kärnfamiljen. Nya boende- och samlevnadsformer kommer att kunna utvecklas.

~~SOVJET, KINA, POLEN,
KUBA, TJEKOSLOVAKIEN
VIETNAM~~

Finns det då något exempel på ett socialistiskt land? Nej, tyvärr. I de länder som kallar sig socialistiska råder istället för kapitalism ett nytt produktionssätt, statsbyråkrati. Där ligger den beslutande makten hos en byråkrati, organiserad i det "kommunistiska" partiet. Denna byråkratklass upprättar en planekonomi i enlighet med sina egna intressen. Statsbyråkratin kan lika lite som kapitalismen reformeras bort, ~~och~~ det pågår ständigt en klasskamp i dessa länder, vi har sett exempel på detta i bl a Polen 1970-71 och Shanghai 1968.

KONSTEN ATT SÄNKA LÖNER

Att förslaget om löntagarfonder ändå kommer upp, har dock sina randiga skäl. Det främsta skälet är lönsamheten. För att klara sig i den internationella konkurrensen måste profitterna hållas uppe på en högre nivå än konkurrenternas. Dels för att kapital strömmar till de företag som har störst avkastning på insatt kapital, dels för att i den aktuella överproduktionskrisen kunna pressa priserna under konkurrenternas. När den tekniska nivån är i stort sett densamma internationellt, blir den enda möjligheten att öka lönsamheten att hålla nere lönekostnaderna.

Nu är det ju en gång så, att arbetarna inte är så pigga på att få sina löner sänkta. Det är klart: man kan ju förstås tala vänligt till dem om att "vi sitter ju i samma båt allihop - och måste dra åt svängremmarna".

kratin och sossebyråkratin. Fackföreningsstrebrarna ser i fonder och bolagsstyrelser sin chans att jobba sig upp. SAP-folket vill då inte bli helt lottlösa heller. Så har vi då fått det senaste förslaget med en årlig konfiskering av lönen med 3% som stoppas i fonder där även sossebyråkrater kan få en plats - tillsammans med hugade folktoparter.

De som känner sig hotade, och har all anledning till det, är de som för närvarande befolkar bolagsstyrelserna. Dvs de "tekniker" i företagsekonomi som utbildats på Handelshögskolan och som är anhängare av det "fria näringslivet". Moderata Samlingspartiet är det parti som för deras talan. Men liksom kapitalisterna för länge sedan har lämnat styrelserummen till förmån för de anställda direktörerna, kommer de moderata företagsledarna tvingas välja mellan antingen att sadla om, eller lämna över tömmarna till de nya löntagardirektörerna. (Kanske några läsare hajar till när vi

till för den svenska industrins konkurrens-läge, och därmed effekter på sysselsättningen, med konsekvenserna av strukturomvandlingar inom industrin och dess sociala konsekvenser.

Arbetarna på de enskilda företagen kommer inte att få något väsentligt att säga till om, förutom möjligheten att bestämma över vilka arbetare som ska sparkas vid nedläggningar. Det är fackbyråkratin som kommer att få del av den lilla makt som finns att "ta över".

Vi kommunister kommer oförtrutet att kritisera denna "nya" form av kapitalism. Vi kommer att fortsätta att arbeta för den verkliga arbetarmakten, där arbetarna tar över alla företag genom sina arbetarråd. Denna arbetarmakt förutsätter också att kapitalet, konkurrensen, pengarna och profiten avskaffas, till förmån för en demokratiskt arbetarstyrd planekonomi. Det är vårt alternativ, och det är också arbetarklassens.

LÖNTAGARFONDERNA

Man kan också gå hårt fram, och med gevär och bajonetter tvinga på arbetarna sänkta löner. Men om nu inte arbetarna går på talet om att kapitalister och arbetare har samma intressen, och om gevär och bajonetter skapar allt för mycket "social oro" för att den ska vara riktigt bra, vad gör borgarklassen då? Jo, man utgår från arbetarnas klasskänsla, och försöker inbilla dem att de ska få makten.

SKILLNADERNA

Det tidigare "Meidner-förslaget" hade inte samma konstruktion som det senaste vad gäller överföringen av löner till företagen. Meidner satte sin tillit till att facket skulle kunna övertala arbetarna att hålla igen på lönekraven - på liknande sätt som det fungerat med den "solidariska lönepolitiken". Men folktoparter och centerpartister har inte riktigt samma förtroende för fackets möjligheter idag (och det kanske med rätta!). Till detta kan vi lägga motsättningen mellan fackföreningsbyrå-

FONDERNA: ETT NÖDVÄNDIGT ONT

Är det då inte bättre i alla fall, att det sitter fackbyråkrater i bolagsstyrelserna än direktörer? Kan ni i FAM inget annat än att kritisera?

Fonderna är bra - för kapitalismen. Men vi åtar oss inte att väga ihop konsekvenserna av lönesänkningar, strukturomvandlingar och de eventuella förbättringar detta leder

OBS!!!

ARBETARMAKT kommer från och med nästa nummer att ges ut i Stockholm. Det är andra gången tidningens redaktion ligger där. "I begynnelsen" gjordes tidningen i Jönköping, därefter i Stockholm, slutligen flyttades den till Göteborg. Varför så många omflyttningar? Det finns många skäl, men ett av de viktigaste är att ARBETARMAKT inte har några heltidsanställda, och efter ett tag börjar folk bli trötta... Så flyttas den till något ställe där folk har gott om vilja och energi. Osv. Den nya adressen hittar du i redaktionsrutan på sidan 2. Ge det nya gänget i Stockholm en puff från början med att göra slag i saken och prenumerera!

Arbetarmakt?

Kross? Kapitalismen!

För att genomföra den socialistiska revolutionen, såväl i öst som i väst, krävs det att arbetarklassen är organiserad och förberedd, medveten om sin historiska uppgift att störta kapitalismen och upprätta socialismen. Det kommer dock alltid att finnas arbetare som är mer medvetna än andra, de som går i spetsen i kampen. Det är också nödvändigt att dessa, "avantgardet", organiserar sig. Genom att vara en del av klassen, känna dess historiska erfarenheter och tillämpa den revolutionära teorin, marxismen, kan avantgardet göra analyser av den aktuella situationen som möjliggör ett effektivt ingripande i klasskampen.

Leninism? Nej!

Denna organisering måste innebära något helt annat än det leninistiska partiet. Den leninistiska partiteorin betraktar förhållandet mellan teori och klasskamp, mellan medvetande och vara, som ett ensidigt förhållande. Den betraktar teorins framväxt oberoende av klasskampens vågor. Teorin blir därför en angelägenhet för Partiet. Leninisterna menar att arbetarna

inte på egen hand kan uppnå ett socialistiskt medvetande, utan att Partiet måste tillföra detta. På detta sätt kan man rättfärdiga sin egen ställning utanför klassen och räkna sig som en institutionaliserad maktfaktor i det "socialistiska" samhället.

Självständighet? Ja!

I stället för ett förlitande på Partiet framhåller Förbundet Arbetarmakt den hos arbetarklassen nödvändiga självständigheten, såväl i förhållande till den borgerliga staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna, som till mer eller mindre revolutionära organisationer. Denna självständiga organisering tar sig idag uttryck i bl a stormöten och strejkkommittéer.

Fackets begränsningar

Vi arbetar idag för att sammanluta de mest medvetna och aktiva arbetarna i s k arbetsplatskommittéer. Dessa kan vara alltifrån en löst sammansatt "kompisgrupp", en studie-cirkel, en grupp kring en tidning, till en fast och organiserad grupp med en politisk plattform.

Fackföreningarna är inom-kapitalistiska organisationer, de är en organisering för försäljning av varan arbetskraft. De upprätthåller avståndet mellan ledare och ledda. Varje revolutionär situation har visat att fackföreningarna spelar en kontrarevolutionär roll. Genom att de förutsätter en motpart - kapitalisten - hindrar de automatiskt utvecklingen av såväl det revolutionära medvetandet som organiseringen. Därför är det felaktigt och omöjligt att försöka erövra fackföreningarna för en revolutionär politik. Förbundet Arbetarmakt anser att det idag inte existerar någon konsekvent revolutionär organisation, och har därför tagit till sin uppgift att bidra till skapandet av en sådan. För oss innebär det tre huvuduppgifter:

1. att framhålla att socialismen innebär arbetarmakt och inte partimakt.
2. att framhålla den för socialismen nödvändiga självständigheten hos arbetarklassen.
3. att framhålla att socialismen kräver en total revolution.

FÖRBUNDET ARBETARMAKT MANAR:

KOMMUNISTER:

"Vad fan är det frågan om nu då?" undrar kanske någon när han/hon läser rubriken ovan. "Är inte FAM emot att man ska arbeta i fackföreningarna - har man ändrat sig?". Nej. Vi i FAM har inte ändrat ståndpunkt i fråga om vare sig vår taktiska eller vår strategiska inställning till fackföreningarna. Men vi har upptäckt att det finns en rad missuppfattningar om vår politik i förhållande till facket. Dels kanske detta beror på att vi inte tillräckligt klart presenterat vår politik, men det beror också på illvilligt förtal av våra ståndpunkter från människor i andra vänsterorganisationer (t ex KAF och FK).

Så har vi t ex aldrig hävdat att man inte ska vara med i facket, eller att man inte ska gå på fackmöten. Men att vi anser att fackföreningarna är inomkapitalistiska organisationer som likt resten av kapitalismen måste krossas i revolutionen är däremot sant. Men det är skillnad på denna *strategiska* uppfattning, och den felaktiga, att vår *taktik* nu skulle vara att "krossa facket". Om man vill hårdra det, skulle därför rubriken till denna artikel vara fullt i överensstämmelse med FAMs politik. Att vi inte "reser" denna paroll titt som tätt beror på att vi inte anser det vara kommunisters huvud - uppgift att enbart inrikta sig på kamp i fackföreningarna.

Följande artikel ska närmare ta upp på vilket sätt vi menar att man kan och bör arbeta, i förhållande till fackföreningarna.

FACKFÖRENINGAR - FINNS DOM?

Vad är egentligen en fackförening? Det kan kanske tyckas märkligt att man ställer den frågan, men om vi ser till vad LO haft för sig de senaste åren och jämför det med de "kamporganisationer" som vänstern vill att facket ska bli, så kan man verkligen fråga sig om det är samma fack man talar om. Det samma frågar man sig när man jämför de fackföreningar som fanns i arbetarrörelsens barndom med dagens.

Låt oss försöka oss på att kasta fram en definition: *En fackförening är en organisering av arbetare för att med arbetarnas samlade styrka kämpa mot olika kapital; för att förevara och förbättra de villkor under vilka arbetarna säljer sin arbetskraft, d v s löner, arbetstider och arbetsmiljö. Denna definition är nog inte särskilt kontroversiell, utom på punkten "mot olika kapital". Varför ska vi se senare.*

Det var så här fackföreningarna fungerade i begynnelsen; i arbetarrörelsens barndom. De var "kamporganisationer"; mer eller mindre bra sådana, mer eller mindre byråkratiserade och uppknutna till borgarklassen och dess ideologi.

Kapitalismen under denna tid (under andra hälften av 1800-talet fram till ungefär första världskriget) var *uppåtgående*. Kapitalismen expanderade, la under sig nya marknader, och var i stort sett en *konkurrenskapitalism*. Men i början av 1900-talet hade kapitalismen lagt under sig hela världen - imperialismen hade brett ut sig över alla länder. Kapitalismen kunde inte längre utvecklas på samma sätt som förut, konkurrensen mellan olika kapitalgrupper ledde till krig - monopoliseringen tog fart på allvar.

Monopol och truster tvingade arbetarklassen till ett ökat samarbete. Fackföreningar slogs samman i förbund - och samlades i centralorganisationer. Efter första världskriget började stats-

apparaten i de högst utvecklade kapitalistiska staterna få delvis nya uppgifter - sett till vad den hade tidigare. Staten började gripa in i den ekonomiska politiken (t ex Roosevelts "New Deal", "den nya given") med nödhjälpsarbeten, penningpolitik och finanspolitik. För att *kapitalismen* skulle få bättre utvecklingsmöjligheter blev staten tvungen att gå emot *enskilda kapital*, så att säga medla mellan de motstridiga intressena inom det nationella kapitalet.

Allt detta har alltså sin grund i att kapitalismen inte längre efter första världskriget är ett progressivt, d v s framåtskridande produktionssätt, utan ett som slits sönder av sina inre krafter - det börjar bli "moget" för den socialistiska revolutionen!

Arbetarklassens situation påverkades naturligtvis av detta. Medan den under kapitalismens uppgångsfas i grupper kunde slåss mot enskilda kapital och vinna fördelar - så innebär nästan varje tillstymmelse till arbetarkamp under kapitalismens nedgångsfas att man kommer i direkt konflikt med det nationella kapitalets mycket begränsade utvecklingsramar. För att kunna nå varaktiga framgångar i en *inomkapitalistisk* kamp - som ju all facklig kamp är, tvingas fackföreningarna att ta hänsyn till kapitalismens utveckling. Ju bättre den nationella kapitalismen klarar sig, desto bättre får arbetarklassen det. Genom centralorganisationen knyts fackföreningarna att ta ansvar för kapitalismen. Alltför stora lönehöjningar hotar den nationella ekonomin och är alltså inte tillåtna. Men! Alltför stora vinster och för låga löner från företagets sida är inte heller bra; då kan ju arbetarna inte köpa konsumtionsvarorna, och en kris inom denna industri uppstår. *ALLTÅ: fackföreningarna blir genom LO ett bihang till statsapparaten reglering av ekonomin, samtidigt som arbetslagstiftningen håller de mest bångstyriga kapitalisterna på plats.*

Från att från början vara kapitalistiska organisationer med uppgift att svara för försäljningen av varan arbetskraft, blir fackföreningarna till statliga organ för reglering av lönenivån. Fackföreningarna kämpar således inte längre mot "olika kapital" som vi skrev i definitionen tidigare. De har blivit någonting annat. F o kan nämnas att begreppet "fackförening" inte längre finns kvar i den svenska fackföreningsrörelsens organisationsplan.

Det finns dock undantag. I Sverige ser vi detta i t ex Hamnarbetsförbundet. På grund av de i Hamn ingående arbetargruppernas speciella ställning i produktionsprocessen är de inte i lika hög grad beroende av andra arbetargrupperns solidaritet vid strejkaktioner. Man kan i större utsträckning själva kämpa för sina intressen och behöver inte i samma mån som t ex metallarbetare ta hänsyn till konjunkturerna. Eventuellt kan man också förklara Transports relativt självständiga agerande i förhållande till LO utifrån samma materiella grund.

SOLIDARISK LÖNEPOLITIK

Hur tar då LO ansvar för kapitalismen idag? Ett slående exempel är den "*solidariska lönepolitiken*". Denna utarbetades av LO-ekonomerna Rehn och Meidner i slutet av 40- och början av 50-talet. Deras förslag, som sedan genomfördes, går ut på att genom centraliserade avtalsförhandlingar åstadkomma samma lönenivå inom olika sektorer av näringslivet. På detta sätt skulle arbetskraften "pressas ut" ur de svagaste sektorerna genom driftsinskränkningar och konkurser och bli hjälpt över till expanderande sektorer genom en aktiv arbetsmarknadspolitik. Detta var alltså ett sätt att hjälpa kapitalismen på traven med att genomföra s k strukturomvandlingar - allt för att trygga en snabb ekonomisk tillväxt. I längden innebär detta också förbättrade villkor, rent materiellt sett, för arbetarklassen inom det kapitalistiska samhällets ramar; det var det vi kunde uppleva under 50- och 60-talen. Men vi såg också strukturomvandlingens *sociala pris*: avfolkningen av Norrland och de andra glesbygderna samt uppkomsten av de människofientliga förorterna runt storstäderna.

Idag ser vi nästa drag i LO/SAP:s ansvarstagande för kapitalismens fortbestånd: Löntagarfonder som ska garantera *kapital* bildning i företagen genom att ta av arbetarnas löner och sätta in i företagen.

Att garantera kapital = att garantera kapitalism.

FACKLIG STRATEGI

Ovanstående resonemang är pga utrymmesbrist kortfattat, och inte här dokumenterat eller bevisat. Men vi menar att det i huvudsak är en korrekt beskrivning. Vad får denna syn på fackföreningarnas samhällsroll för konsekvenser för kommunisters strategiska, långsiktiga förhållande till facket?

1) Eftersom fackföreningarnas existens som kamporganisationer är något som är avhängigt en speciell förgångens utvecklingsperiod av kapitalismen, måste varje projekt som går ut på att söka skapa nya, kämpande fackliga organisationer, alternativt omvandla dagens fackföreningar till kamporganisationer, be-

TA KAMP I FACKET!

traktas som dödfött. Det är lika omöjligt som att återvända till 1800-talet.

2) Eftersom även de traditionella fackföreningarna/kamporganisationerna är inomkapitalistiska organisationer, måste de avskaffas vid en revolution (Det ligger ingen negativ värdering i att vi kallar fackföreningarna "inomkapitalistiska"; det är en logisk konsekvens av att arbetarklassen är en kapitalistisk klass, i bemärkelsen ett resultat av kapitalismen. Fackföreningarna är organiseringen för försäljningen av det *variabla kapitalet*, för att tala i marxistiska termer).

3) I snart sagt varje revolutionär situation, då arbetarklassen organiserat sig i arbetarråd för gripandet av samhällsmakten, kan vi se hur fackföreningarna intagit kontrevolutionära positioner. De försöker bevara sig själva i sin uppgift att sälja arbetskraft, och därmed bevara arbetarklassen som en kapitalistisk klass. För att fackföreningarna ska kunna existera krävs en motpart - kapitalisterna. Därför kämpar fackföreningarna för att bevara kapitalismen.

Av dessa anledningar är vi motståndare till alla försök att framställa fackföreningarna som de organisationer med vilka arbetarklassen ska gripa makten, liksom till att det skulle vara nödvändigt eller möjligt att "erövra" fackföreningarna. Istället är det vår uppgift att klargöra fackföreningarnas historiska roll, och att propagandera för att arbetarklassen organiserar sig självständigt från alla kapitalistiska och borgerligt influerade organisationer.

TAKTIKEN

Från vår övergripande, principiella (strategiska) inställning till facket, kan vi nu gå över till den mera näraliggande konkreta praktiska (taktiska) frågan: Hur ska vi agera idag på arbetsplatserna i allmänhet och i förhållande till facket i synnerhet.

Som arbetare ställs vi inför två uppgifter som måste förenas: Att slåss för att försvara och förbättra våra levnadsvillkor på arbetet och i samhället i övrigt - samt slåss för det samhälle som varaktigt kan förändra vår livssituation: det socialistiska samhället.

"Det gäller att *stödja de reformer/delmål/krav som flyttar fram arbetarklassens positioner och banar väg för socialismen*. 'Reform eller revolution' är i själva verket en falsk frågeställning. Skiljelinjen går mellan de reformer/delmål/krav som förstärker den nödvändiga utvecklingen mot socialismen och de som verkar samhällsbevarande".

När vi således står inför uppgiften att formulera eller ta ställning till olika krav som vuxit fram, måste vi ta följande i beaktande:

"1. De former, under vilka kravet framförs. Har det vuxit fram direkt från basen, eller kommit från en etablerad institution, t ex riksdagsparti, fack, myndighet? Drivs kampen på basplanet i strejkkommittéer, arbetsplatskommittéer, aktionsgrupper etc, eller via institutionaliserade kanaler?

2. Kravets *sakinnehåll*. Om kravet genomförs - om reformen som eftersträvas blir verklighet - kommer den *då* att ha en passiverande eller medvetandehöjande effekt?"

(citaten är hämtade ur FAM:s Politiska Plattform)

Utifrån dessa riktlinjer måste sedan en bedömning göras på varje enskild arbetsplats. Naturligtvis finns det också frågor/krav som man också kan uttala sig mera allmänt om. Så t ex är kampen för en förändring av löneformerna viktigare än kampen om lönens storlek, då höjda löner äts upp av inflationen. En övergång från ackord till fast lön däremot, förändrar mera varaktigt relationerna mellan arbetarna.

Vi kan också se vikten av att kampen förs i former där alla arbetare är delaktiga i besluten och kan påverka kampens förlopp.

Ombudsmannens hemliga dröm:

I.S.

All kamp som inleds och drivs av etablerade institutioner tenderar att förstärka arbetarklassens passivitet, deras tilltro till att andra än de själva ska lösa - och är kapabla att lösa - deras problem.

Därför är *stormötesformen*, kombinerad med valda och återkallbara representanter (i form av strejkkommitté o dyl) nödvändig.

FACKET DÅ?

Stormöten och strejkkommittéer hör dock till den öppna fasen av kampen: i konfrontationen i den vilda strejken. Men kampen börjar långt innan, i diskussionerna arbetskamrater emellan, formulering av krav, diskussion kring kampens möjligheter och former. Denna kamp, den som gäller enigheten mellan arbetarna, förs överallt: I bussen på väg till jobbet, i omklädningsrummet, på fika-

rasten och i lunchmatsalen, och där är möjligt, under själva arbetet. Diskussioner sker också i mer eller mindre informellt organiserade kamratgrupper, allt ifrån gänget som går ut och roar sig tillsammans till de som gått samman i en studiecirkel eller en oberoende fabrikstidning, i en arbetsplatskommitté. Och sist men inte minst - diskussioner förs på fackmöten.

Facket är det mest naturliga forumet för diskussion av frågor som rör förhållandena på arbetsplatsen. "Det är fackets sak" att lösa problemen - den inställningen är ganska utbredd. Därför är det oftast nödvändigt att ta upp krav i facket, speciellt för att skapa en enighet mellan arbetare som "tror" på facket och de som inte gör det, även om vi utifrån vår grundinställning hellre *skulle vilja* att kampen organiserades direkt och självständigt. Möjligheterna till självständig kamp beror på de lokala förutsättningarna, t ex på arbetarnas tidigare erfarenheter av fackets agerande. Därför menar vi att man bör vara med i facket, agera på fackmöten, delta i fackliga studiecirklar osv överallt när det *inte* är möjligt att direkt gå den självständiga kampens väg: oberoende stormöten, cirklar och kommittéer.

FACKLIGA POSTER

Ska man ta fackliga poster då? Här får vi återigen hålla i minnet det lokala fackets huvuduppgift inom arbetarklassen idag: Att *verka passiviserande och disciplinerande*; att leda in kampen i för facket och företaget ofarliga banor. Så t ex kan ett skyddsombud fungera på så sätt, att arbetarna vänder sig till denne *istället* för att själva agera. Likaledes sprider de radikala vänsteraktivister som tar poster i fackklubbarna idéer om att radikala och kommunistiska arbetare ska arbeta i facket. Vänstern motarbetar alltså den sunda miss-tänksamhet, för att inte säga förkastande, av fackföreningarna som finns hos stora delar av klassen. *Revolutionärers uppgift är att bidra till att ge denna skepsis ett konstruktivt innehåll.*

I detta arbete på att stärka den självständiga kampen på fackets bekostnad vill vi inte utesluta att det på några enstaka arbetsplatser kan finnas orsaker för revolutionärer att tillfälligt åta sig en eller annan facklig post. Men i skrivande stund kan vi inte minnas eller komma på några sådana tillfällen...

SAMMANFATTNING

Fackföreningarna är en nödvändig del av det kapitalistiska samhället. De har en given funktion i löneslaveriet. Likt resten av det kapitalistiska samhället måste de krossas av arbetarklassen i den socialistiska revolutionen. Då fackföreningarna är nödvändiga idag, och så länge de har ett inflytande på arbetarklassen, är det kommunisters uppgift att verka inom fackföreningarna för att bidra till att minska deras inflytande över arbetarklassen. Målet för kommunisters verksamhet i klassen och i facket är alltid att bidra till klassens självständiga organisering.

Perdix

KRISEN OCH LÖSNINGARNA DEL 4

Nå? Vad kan man göra åt skiten då??

VAD MENAR VI MED "KRISEN"?

När vi talar om krisen, menar vi de problem som främst arbetarklassen ställs inför idag. De kan sammanfattas i tre punkter:

- *Nedläggningar och arbetslöshet* samt de sociala problem detta framkallar i form av olika slags utslagning av människor: psykiska problem, alkoholism, narkotika, ekonomiska problem, ökat våld, splittring mellan olika arbetargrupper - listan kan göras oändlig.

- *Inflation - lönesänkningar - standardsänkning.*

- *Miljökrisen:* Arbetsmiljö, bostadsmiljö, ekologisk balans, kärnkraften osv.

Vi har nu konstaterat hur sjukdomen hos patienten - som i det här fallet är samhället - yttrar sig. För att bota patienten måste man ta reda på vad som orsakat sjukdomen. Det är förstås fullt möjligt att ordinera magnecyl - men om patienten kommer att fortsätta att supa och röka kommer han bara att känna sig bättre - alltmedan levern och lungorna blir obotligt förstörda. Vi är inte främst intresserade av att dela ut smärtstillande medel - vi vill operera bort sjukdomsorsakerna.

ORSAKER

Vad är orsaken till nedläggningarna? Helt kort så har företagen antingen producerat en massa varor som man inte kunnat sälja. Lågren är överfulla. Företagets ledning har missbedömt avsättningsmöjligheterna, och en *avsättningskris* har uppstått. Man lägger antagligen ner företaget för att man inte klarar utgifterna, eller så permitterar man ett antal anställda för att slippa betala lönekostnader under tiden man säljer av lagret - för att sedan anställa ny arbetskraft längre fram när tiderna blir bättre.

Den andra huvudorsaken till nedläggningar och arbetslöshet är att vinsten, profiten

för företagen är (har blivit) för låg. Kapitalet flyttas till andra ställen, eller branscher där profiten är högre. För Sveriges del har detta bl a inneburit att kapitalet har flyttat utomlands, s k kapital-export. Vi kan inte här närmare gå in på de mer grundläggande orsakerna, utan bara nöja oss med att konstatera att orsaken till nedläggningarna ligger i det kapitalistiska ekonomiska systemets sätt att fungera: Produktion för profit - och alltså inte för behov.

Det kan man kallar för inflation påverkas av flera saker, men en grundläggande orsak är den s k *kreditexpansionen*. Enkelt uttryckt innebär detta att man lånar pengar mot löften om att betala igen dem senare med hjälp av den produktion man väntar sig uppnå i framtiden. Om det lånas ut mer pengar än vad värdet av den framtida produktionen kommer upp till, så måste priserna öka för att skulderna ska kunna betalas igen. Vi får *inflation*. Vi ser åter igen att det är kapitalets strävan efter nya profiler, som är den grundläggande orsaken till inflationen.

"Ingen älskar kärnkraften", säger Palme. Nej, och ingen älskar miljöförstöring, trista bostadsområden, krig och andra jävligheter. Men ändå förekommer allt detta. Är de som förespråkar kärnkraft omedvetna om farorna? Är de som sprutar gift över skogar och fält och gräver ner gifttunnor omedvetna om riskerna? Nej, dom älskar inte sin hantering. *Men de älskar profiter.* Att det satsas på kärnkraft istället för vindkraft beror på att de som har pengar att föröka beräknar att det för närvarande kommer att gå bättre att föröka kapitalet i kärnkrafts- än i vindkraftsindustrin. Skogarna växer fortare med gödslingar och besprutningar. Det är billigare att gräva ner gift än att lämna det till destruktion.

I de tre föregående numren av *Arbetarmakt* har vi i tur och ordning tagit upp och kritiserat borgarnas, sossarnas och vänsterns olika förslag på hur den nuvarande ekonomiska krisen kan lösas. Det är nu verkligen på sin plats att vi som envisas med att ge ut denna tidning, kommer med ett svar på frågan som ställs i rubriken ovan. Det ska vi försöka göra i denna artikel. Som alltid är tidningens spalter öppna för diskussion i frågan.

De som kontrollerar det enskilda företaget kan inte bry sig om miljökonsekvenserna av sin verksamhet om det kostar pengar och därigenom hotar profiterna. Vi ser att även när det gäller miljökrisen, så är det den kapitalistiska ekonomin som är "*boven i dramat*".

MEDICIN: REVOLUTION

Efter denna undersökning har vi kommit fram till att patienten samhället lider av den kapitalistiska bacillen, som idag genomträngt snart när varje cell i samhällskroppen.

Nå, särskilt originella är vi inte när vi anser att ett friskt samhälle är ett där produktionen sker efter människors behov - dvs ett kommunistiskt samhälle. Inte heller när vi konstaterar att den kapitalistiska bacillen framkallar en motreaktion i samhällskroppen i form av klasskamp. Det är denna klasskamp som kommer att kunna skapa kommunismen genom revolution och socialism.

Men vi menar faktiskt att den enda allmänna, generella lösningen på kapitalismens kris, den enda möjliga, är socialismen. Därför menar vi också att det för oss kommunister är nödvändigt att förklara detta nu.

Socialismen är inte en angelägenhet någon gång om 50 år, utan kampen för socialismen måste föras här och nu.

Detta innebär att vi utifrån det minsta lilla problem i samhället måste finna och förklara dess orsakssammanhang; göra detta på ett konkret sätt, och sätta problemets lösning i sammanhang med socialismen. (Om det fanns några andra allmänna lösningar på kapitalismens kris, några inomkapitalistiska lösningar, så skulle vi ju naturligtvis inte vara revolutionärer - utan reformister och socialdemokrater.)

Naturligtvis är denna revolutionära politik inte enkel. Allt sedan den kommunistiska rörelsens uppkomst i mitten av 1800-talet har frågan om hur man ska förena "dagskraven" med det kommunistiska perspektivet diskuterats. För det mesta har organisationer lämnat perspektivet på socialismen för att i stället sysselsätta sig med dagskraven. Ett annat sätt att undgå problemet är att förklara dagskraven för mer eller mindre ointressanta, och i stället ägna sig åt att föra fram fraser om revolution och socialism.

I Förbundet Arbetarmakt har vi som huvudinriktning för den närmaste tiden beslutat oss för att arbeta på att utveckla just denna förening av det kommunistiska perspektivet och dagskraven.

KAN MAN INTE GÖRA NÅGOT NU?

Efter vårt tidigare resonemang i denna artikel, är ovanstående fråga verkligen berättigad. Menar vi att all kamp som inte innebär revolution är meningslös? Nej. Det är den inte. Tvärtom.

För att socialismen ska kunna genomföras så krävs det ju att arbetarklassen *vill* genomföra socialismen, dvs att den är medveten om att det är nödvändigt.

Denna medvetenhet kan inte uppstå som ett resultat av en aldrig så effektiv och välformulerad propaganda eller pedagogiska metoder. Det fordras att den krassa verkligheten i samhället *tvingar* arbetarklassen att se sig om efter lösningar på de missförhållanden som kapitalismens kris skapar och skärper.

Det är just i kampen mot kapitalismens jävligheter som möjligheten till en uppkomst av ett kommunistiskt perspektiv hos klassen ligger. I kampen kommer man till insikt om *orsakerna* till krisen. Känner man orsakerna, kan man söka medel att komma åt dem. Det är i denna process som kommunister har stora uppgifter.

Hästkur erfordras!

Men bara för att det inte finns något problem, skapat av kapitalismen, som kan lösas slutgiltigt inom systemets ramar, så betyder inte detta att all kamp mot kapitalismens yttringar är meningslös.

Nu är det en gång så, att borgarklassen är "känslig för social oro". Dvs om en arbetargrupp går ut och kräver t ex "jobben kvar", så kan staten gripa in för att lugna ned situationen. Alla industrier befinner sig inte heller i kris (även om de gärna vill ge sken av det), och där kan arbetarna kämpa till sig löneförhöjningar. Tillräckligt stora protester mot miljöförstöring, och då speciellt protestaktioner som för företagen orsakar kostnader, kan leda till miljöförbättringar. Det finns alltså ett visst utrymme för reformer. MEN. Detta gäller inte alla företag, inte alla arbetare i samhället. Men där det är möjligt, ska man naturligtvis arbeta för att arbetarklassen självständigt organiserar kamp för förbättringar i sin livssituation.

Det arbetarklassen kan och måste göra i dagens kris är att möta varje uttryck för krisen som drabbar den med *kamp*. Denna kamp kommer, där den lyckas, att kunna fungera som exempel för andra arbetargrupper. Förutsättningarna för en lyckad kamp är bl a att den inte inordnas i de många återvändsgränder som olika borgerliga och reformistiska grupper försöker leda in kampen i. Exempel på sådana "återvändsgränder" är att arbetarna litar till representanter i parlament och fackföreningar i stället för till sin egen styrka. Kampen får inte heller snävas in till att stanna i ett nationalistiskt perspektiv. Det innebär bara ett ansvarstagande för kapitalismen.

Det tål att upprepas hur många gånger som helst: *Lösningen på kapitalismens kris ligger hos arbetarklassen själv*. Den ligger i arbetarklassens självständiga kamp och organisering. Från den vilda strejkens organisering i stormöte och strejkkommitté, över solidaritetsaktioner med arbetare som dömts i arbetsdomstolar, till solidaritet med arbetare i andra länder som också kämpar för sina krav på arbete och lön, kan vi en dag nå fram till organiseringen i arbetarråd, för att slutgiltigt göra upp räkningen med kapitalismen.

Någon annan lösning på krisen finns inte.

NC

REGERINGEN OCH KRISEN

Några av den senaste tidens händelser påvisar problemen med den ekonomiska krisen, och den nuvarande borgerliga regeringens agerande i denna. Vi vill inte påstå att regeringen försöker *lösa* krisen, åtminstone inte de aspekter av krisen som drabbar arbetarklassen: arbetslöshet, lönesänkningar och miljöförstöring. Det som regeringen försöker är att lösa krisen utifrån borgarklassens synpunkt, vilket är något helt annat. Vad har man gjort? Jo, man har lånat pengar utomlands, åtskilliga 10-tals miljoner. Detta är en viktig orsak till *inflationen*, och värre lär det bli. Regeringen har också satsat på generella stödåtgärder till industrin, liksom speciellt stöd till de sektorer som haft problem med överproduktion och hot om nedläggningar.

Detta senare stöd har lett till protester från såväl Danmark, Norge och Finland, som från internationella organisationer som EG och OECD. Dessa kräver att Sverige ska upphöra med att stödja de industrigrenar som går dåligt. Detta stöd medför nämligen att Sverige exporterar sin arbetslöshet, genom att stjäla beställningar som annars skulle gått till industrier i andra länder.

Den internationella borgarklassen är alltså emot att arbetslösheten i Sverige hålls nere genom lån från utlandet som går till subventioner. Om regeringen inte ger efter för dessa internationella påtryckningar, har dessa länder hotat med bl.a. tullar på svenska varor, dvs med *handelskrig*.

Intressant i sammanhanget är att regeringen Bohman-Fälldin-Ahlmark på dessa punkter för samma politik som en del "vänster"-grupper förespråkar i sina krisprogram. Det är väl knappast troligt att den internationella borgerligheten skulle protestera mindre om det var en "vänsterregering" som satt och förde denna politik.

Det tidigare borgerliga regeringspartiet, socialdemokratin, har med sin erfarenhet mycket väl förstått detta problem. De kritiserar den nuvarande regeringen för dess generella stöd till industrin, och förespråkar istället "strukturell rationalisering". Denna politik tillämpade sossarna under 50 och 60-talen, då man lade ner de olönsamma sektorerna av den svenska industrin, istället för att stödja dem.

Ett annat exempel på socialdemokratis relativa intelligens jämfört med moderaterna, är det svenska samarbetet och stödet till de sk progressiva regimerna i tredje världen. Socialdemokratin har till fullo förstått att utnyttja den svenska imperialismens möjligheter t.ex. på Cuba och i Angola och Mozambique. Så t.ex. talade före valet moderaterna sig varma för att stoppa biståndet till Cuba. Efter regeringskiftet (då fö Castro skulle kommit hit på statsbesök om den tidigare regeringen suttit kvar) tillkännagav man planer på nedskärningar i biståndet. Omedelbart kom ett meddelande från Havanna: Man övervägde att inte längre anlita det svenska Astra för att sätta upp en läkemedelsfabrik på Cuba. Snabbt förklarade den svenska regeringen att det för närvarande inte var aktuellt med några större nedskärningar av biståndet till Cuba. Även borgare kan lära av praktiken...

Det finns bara en åtgärd mot den internationella krisens drabbningar på de nationella ekonomierna som är internationellt "tillåten": Att sänka lönerna för den egna arbetarklassen. Bohmans svängremspolitik är ett ovanligt klumpigt sätt i detta fall. SAF:s inflationspolitik är bättre därför att den till viss del döljer lönesänkningarna: 15% inflation - 2% lönehöjning är lika med 13% reallönesänkning. Bäst är LO:s löntagarfonder: Ge en del av lönerna till fonder som ger pengarna tillbaka till företagen. I utbyte får fackföreningspamparna rätten att vara med och bestämma vilka arbetare som ska avskedas när företaget ska rationaliseras.

NN

BALA TAMPORÉ

På de närmaste fem sidorna publicerar vi ett "block" om Sri Lanka (som till för några år sedan hette Ceylon). På detta uppslag har vi en intervju (utan frågor, den intervjuade får tala för sig själv) med en ledande trotskist och fackföreningsman på Sri Lanka, Bala Tampoe. Han är sedan 1948 generalsekretärare i Ceylon Mercantile Union (CMU), och även sekreterare i Revolutionary Marxist Party (RMP), Fjärde Internationalens sektion på Sri Lanka.

En sådan intervju kräver en bakgrundsteckning. Liksom ordförklaringar. Läsaren finner bäggedera på nästa uppslag.

Intervjun med Bala Tampoe har gjorts av en *Arbetarmakt*-medarbetare på resande fot i Asien, sign. HF. Han svarar också för de flesta fotografierna.

VALRESULTATET

"Den stora högersvängningen" i valet 1977 berodde på att förstagångsväljarna till 90 % röstade på United National Party (UNP).

UNP fick 140 av 168 platser, mer än 3/4 majoritet. Sri Lanka Freedom Party (SLFP) fick 1,8 miljoner röster, vilket var ungefär vad de fick i valet 1970. UNP fick nästan 3 miljoner röster. Skillnaden utgjordes av förstagångsväljare plus ett mindre ras på ungefär 200.000, som tidigare röstat på koalitionen mellan SLFP, Lanka Satia Samaja Party (LSSP) och Communist Party (CP), så jag skulle vilja påstå att det inte har varit någon stor svängning.

Att de unga röstade på UNP har två orsaker. Den första och viktigaste som drabbade de flesta var arbetslösheten. Den andra var ett allmänt missnöje med SLFP-regeringen. Det senare berodde på er-

farenheterna av det sexåriga undantagstillståndet med repression, inflation, sänkta ransoner av nödvändiga matvaror och svek av löftena om bättre villkor för folket. Missnöjet riktade sig speciellt mot de två traditionella vänsterpartierna CP och LSSP som samarbetade med SLFP inom United Front under den större delen av de sju åren SLFP satt vid makten. Ungdomarna vände sig till UNP; i deras ögon det enda existerande alternativet inom systemet. Det fanns inget effektivt och genuint vänsteralternativ. Trots att LSSP och CP slutligen uteslöts, respektive tvingades lämna United Front och formerade en ny front, kallad United Left Front, visar valresultatet att majoriteten av ungdomarna, även de som stött dessa partier i valet '70, inte betraktade dem som ett seriöst vänsteralternativ till SLFP.

LSSP kom som dålig fyra i valet 1977, vilket klart visar att koalitionen endast som slutgiltigt resultat gav fördelar för SLFP. Nu är LSSP reducerat till att inte ha några

platser i National State Assembly (parlamentet). De två traditionella vänsterpartier som slog in på den parlamentariska vägen har idag mindre stöd än vad de kunde påräkna för trettio år sedan!

Arbetarklassens majoritet stödde United Front i valet 1970, i tron att det skulle innebära ett steg mot socialismen. Vad fann de? Total desillusion! Repression, brist på mat, ett veritabelt lönestopp, och under undantagstillståndet, ett totalt förbud mot strejker. Och vad gjorde LSSP och CP mot detta? Ingenting! Dessutom påstod UNP att de lättare kunde få understödspengar från imperialisterna. Vad väntar du dig från arbetarna och ungdomen när vänstern har övergivit dem? De tänker "OK, låt den höger komma in som är kapabel att vinna imperialisternas förtroende i större omfattning än den höger vi har kastat ut!" Det är ingen strömning till höger. Det är ett förkastande av en högeruppsättning till förmån för en annan, som erbjuder bättre villkor.

Anledningen till att det inte fanns något förtroendegivande vänsteralternativ var dels de diskriminerande vallagarna och dels, vilket var den viktigaste anledningen, att man i första hand ville bli av med SLFP-regeringen och inte vågade ta några chanser genom att rösta på något litet parti - även om man sympatiserade med det. Fången i det parlamentariska systemet: För att kunna hålla ett borgerligt parti ute måste man rösta på det andra borgerliga partiet. Dessutom ska vi komma ihåg att CP:s och LSSP:s samarbete med Bandara Naikes förtryckarregim starkt misskrediterat hela vänstern och skapat en misstro som det kommer att ta lång tid att komma över.

Det kom ett brev från... Chou En-lai till Bandaranaike i samband med upproret 1971

Jag är tacksam mot Ers Excellens och den ceylonesiska regeringen för dess förtroende för den kinesiska regeringen, och för era vänskapliga känslor för det kinesiska folket. Vänskapen mellan Kina och Ceylon ligger i de båda folkens djupaste intresse och kan motstå prövningar. Den kinesiska regeringen och det kinesiska folket värderar högt vänskapen mellan våra länder. Det kommer aldrig att vara möjligt för någon med förstuckna motiv att utså splittring och sabotera våra vänskapliga relationer.

I enlighet med ordförande Mao Tse-tungs läror, så har det kinesiska folket hela tiden kämpat mot ultra-"vänstern" och högeropportunismen under sin långa revolutionära kamp. Det är glädjande att den kaotiska situation som skapats av en handfull personer - s k "quevarister" - till vilket utländska spioner smugit sig, tack vare Ers Excellens' och den ceylonesiska regeringens ansträngningar, bragts under kontroll. Vi tror att dessa upprorsförsök, anstiftade av inhemska och utländska reaktionärer i avsikt att underminera det ceylonesiska folkets intressen, är dömda att misslyckas till följd av Ers Excellens' ledarskap och det ceylonesiska folkets stöd och medverkan.

Vi instämmer helt i Ers Excellens korrekta ställningstagande: att försvara statens suveränitet och att vara på er vakt mot utländsk inblandning. Den kinesiska re-

geringen och det kinesiska folket beundrar denna inställning och stödjer kraftfullt Ceylon i dess kamp för dessa mål. Som Ers Excellens' väl känner till har den kinesiska regeringen konsekvent efterlevt de fem principerna om fredlig samexistens; den har aldrig blandat sig i andra länders inre angelägenheter och motsätter sig också bestämt att något land blandar sig i andra länders angelägenheter; i synnerhet att utländska reaktionärer utnyttjar möjligheterna att genomföra en väpnad intervention. Jag skulle än en gång vilja upprepa denna den kinesiska regeringens orubbliga hållning.

I den kinesiska och ceylonesiska vänskapens intresse, och i beaktande av den ceylonesiska regeringens behov, samtycker den kinesiska regeringen till att - i enlighet med den ceylonesiska regeringens begäran - bevilja ett långfristigt räntefritt lån på 150 miljoner rupier i konvertibel utländsk valuta. Vi skulle gärna vilja höra Ers Excellens' synpunkter i denna fråga. Vi är beredda att leverera en del av lånet i maj och underteckna ett dokument om det. Vad däller materiellt bistånd i övrigt, ber vi Er underrätta oss om det behövs.

OM SRI LANKA

UNP:S AGERANDE

UNP:s manövrar efter valet är anmärkningsvärda. Ändringar i konstitutionen har redan snabbbröstats igenom i parlamentet utan någon förhandspubliscitet annat än prat om ett nytt system. En president med exekutiva befogenheter. *Dessa definierades aldrig.* Konstitutionsändringen gav nuvarande premiärministern J.R. Jayawardene möjlighet att bli president när han så önskade. All den exekutiva makten hos staten skulle då komma att ligga på honom själv och inte som i den tidigare konstitutionen hos parlamentet. Som president har han makt att upplösa parlamentet, utse regeringen och premiärministern. Vidare kan han fördela uppgifterna för samtliga ministrar, vilket innebär att regeringen i själva verket kommer att vara helt underordnad presidenten. Han har direkt kontroll över de väpnade styrkorna och kan begära militär hjälp från främmande makt. Risken är nu överhängande för ett rent diktatorstyre i en krissituation.

UNP har också arbetat aktivt för att få fram en lag för fackföreningarnas verksamhet. I korthet innebär den ett sätt att legalt bli av med de existerande fackföreningarna och ersätta dem med en enda UNP-kontrollerad landsorganisation, National Employee's Union (NEU). Den föreslagna fackföreningslagen kommer att göra det möjligt för presi-

FREE TRADE ZONE

På den ekonomiska fronten har UNP samma problem som den gamla regeringen hade. Deras plan för att bryta Sri Lankas beroende av en tvåproduktsekonomi baserad på te och gummi, är att starta en Free Trade Zone (frihandelszon) typ Singapore i Colomboområdet. Regeringen hoppas kunna locka främst kunnig arbetskraft till Frihandelszonen och förse imperialisterna med billig arbetskraft. Utan tvekan kommer NEU att bli den enda tillåtna fackföreningen på de nystartade industrierna, vilket innebär att arbetarna kommer under UNP-regeringens direkta kontroll.

Situationen i Singapore efter 15 års medveten uppbackning från imperialisternas sida är att fortfarande har ingen fungerande industriell bas blivit konsoliderad. Så vilka utsikter har Sri Lanka att på de 6 år som premiärminister Jayawardene har utlovat, att utvecklas till ett litet Singapore?

EFTER VALET

De illusioner som folket hade om UNP har börjat försvinna. Man väntade sig stora förbättringar, men inga sådana har genomförts. Ett vallöfte var att höja matransonerna, men nu hotar man med att ta bort dem helt för alla som tjänar över 300 rupees i månaden (ca 100 kr var) och jag kan försäkra att

riktning är omöjlig. Det gäller speciellt de LSSP- och CP-arbetare som är efter år fått höra att de kan förbättra sin ställning genom att samarbeta med den kapitalistiska regimen. I denna situation har ungdomarna blivit politiskt desorienterade och till stor del opportunistiska. De är inte förberedda för kamp.

I det långa perspektivet, i utvecklandet av en revolutionär vänster byggd direkt på arbetarklassen, har tillfället historiskt kommit: Det är nu vår tur. I mellantiden kan emellertid den sociala oron öka så starkt att samhällsstrukturen bryter samman utan att en revolution inträffar. Sen kan regimen hävda rätten att inte bara krossa alla "asociala element", utan också använda den makt de behöver för att krossa den revolutionära rörelsen.

Vi kommer att få en situation som *till en del*, i fullt medvetande om alla skillnader i övrigt, är jämförbar med situationen i Västtyskland idag. Där påstår sig regimen vilja komma till rätta med terrorismen, men faktum är att de använder sin makt mot vänstern och i dess förlängning hela arbetarklassen.

TAMIL-PROBLEMET

I de norra och östra delarna av Sri Lanka finns det sedan århundraden en minoritet av tamiler som härstammar från södra Indien. De har accepterats som ceylonesiska medborgare, men sedan 1956 har de utsatts för en tilltagande diskriminering, speciellt när det gäller arbete och utbildning. Situationen har förvärrats under årens lopp och lett till rasistiska motreaktioner och strävanden efter en separat tamilsk stat. Denna utveckling beror också på att CP och LSSP svek tamilerna och stödde Bandaranaike-regeringens diskriminerande lagförslag. Tamilerna, som alltid räknat med vänsterns stöd, blev nu totalt alienerade och stödde högerörelsen Tamil United Liberation Front (TULF) i valet. Vi har stora problem med att organisera de indiska tamilerna, vilka är den ena halvan av tamilbefolkningen. De utgör huvuddelen av téplantageproletariatet. De är mycket isolerade och känner behov av att sluta sig samman som folkgrupp. De är illa utbildade, många kan fortfarande inte läsa och skriva. De blev undantagna från den statliga utbildningen, som gjorts allmän för andra delar av befolkningen. Dessutom är de hinduer, vilket innebär att de har en auktoritär familjetradition och vänder sig till gudarna med sina problem. Inget särskilt bra klimat för utvecklandet av ett revolutionärt medvetande.

FRAMTIDEN

Framtidsutsikterna för Sri Lanka är inte en utveckling av kapitalismen. Istället går vi mot fler och fler kriser och ökad repression. CMU intar idag en central position inom arbetarrörelsen och en effektiv kamp förutsätter CMU. Detta är något som regeringen också i högsta grad är medveten om. Vi inom CMU går därför en högst osäker framtid till mötes. Jag tror personligen att den här regeringen kommer att få fler liv på sitt samvete än den förra.

Colombo, 3 februari 1978

(intervjuare: HF)

Bala Tampoe pekar på en affisch som hetsar mot honom pga hans tamiliska ursprung. (Bild: HF)

denten att personligen förklara en strejk samhällsfarlig och därmed illegal. Det vill säga att de förhållanden som rådde under undantagstillståndet, då strejker var förbjudna, kommer nu att upphöjas till vanlig lag.

Vi startade en stor kampanj mot detta och den 18 Oktober 1977 utlyste CMU en timmes strejk för alla medlemmar och demonstrationer mot lagförslaget.

De fyra parollerna var:

Lämna fackföreningarna fria!

Ingen statlig kontroll av fackföreningar!

Försva arbetarnas organisationsfrihet!

Vi vill inte ha diktatur!

Efter dessa aktioner har regeringen tillfälligt backat.

ingen vanlig arbetarfamilj kan leva på 300 rs/mån.

Arbetslösheten uppgår idag till 1,2 miljoner och det finns inga möjligheter att "skapa en miljon nya jobb" som de lovade.

Attackerna på fackföreningsrörelsen har skapat mycket tvivel bland de arbetare som röstade på UNP. Det missnöjet kommer att växa snabbt. Sedan börjar repressionen - i en eller annan form. Detta kommer inte att leda till revolution, därför att det finns ännu inget revolutionärt parti av någon större styrka. Det finns små partier eller grupper som utvecklas i revolutionär riktning. Arbetarklassen är splittrad, desorienterad och till stor del demoraliserad. En plötslig förändring till en klasskampsin-

SRI LANKA

Den s k vänsterns valnederlag på Sri Lanka, etablerandet av en ren högerregim och nu senast premiärministerns upphöjande till president med extraordinära befogenheter, det är händelser som sänder tankarna till Chile -73, men som inte fått tillnärmelsevis samma uppmärksamhet i pressen.

Liksom i Chile försökte en flerpartifront av s k vänsterpartier föra en "progressiv" politik inom ramen för en parlamentarisk demokrati.

Liksom i Chile fanns det en uttalad strävan att göra sig av med det direkta beroendet av väst imperialismen, utan att fördenskull kasta sig i Sovjetunionens famn.

Liksom i Chile kom man med tiden att dras med allt svårare ekonomiska problem.

Liksom i Chile blev det faktiska utrymmet för "progressiva" reformer såsmåningom allt mer begränsat.

Liksom i Chile fick experimentet ett snöpligt slut med den öppna högerens återtagande av makten.

Där upphör likheterna, och skillnaderna tar vid.

1) Fru Bandaranaike's s.k. vänsterregering hade mycket mindre substans i sin "progressivitet" än någonsin Allendes i Chile. Det stannade mest vid munväder.

2) Högerens återtagande av makten i Chile skedde under blodiga former, mot ett spontant men gagnlost proletärt motstånd. Den "progressiva" flerpartifronten i Sri Lanka *röstades ner i allmänna val*, och till råga på allt med stor marginal.

Vi vill, trots dessa skillnader, dock hävda att *grundproblemet* är detsamma både i Chile och på Sri Lanka, vilket gör det närmare motiverat att närmare granska förhållandena och den politiska utvecklingen på denna i Sverige tämligen anonyma ö-republik. Låt oss börja med en allmän orientering:

Den indiska halvön kan liknas vid en triangel med spetsen mot söder. Det är vid denna sydspets som Sri Lanka ligger, skilt från fastlandet av ett smalt sund.

Hela den indiska halvön inklusive Sri Lanka var tidigare ockuperat av Storbritannien. Det var ingen liten koloni; idag omfattar den närmare en fjärdedel av jordens befolkning. Området rymmer hundratals mindre och tiotals större folkslag, ett halvdussin större språkgrupper och tre huvudreligioner.

Av någon anledning kom det vid "självständigheten" att delas upp efter religionslinjer. De muslimska områdena bildade Pakistan, de hinduiska blev Indiska Unionen och det i huvudsak buddhistiska Ceylon (som Sri Lanka tidigare hette) blev en egen republik. Med sina 13 miljoner innevånare är landet inte större än en medelstor delstat i Indiska Unionen.

Sri Lankas dominerande befolkningsgrupp (70 %) kallas singhaleser. De skiljer sig språkligt, rasmässigt och religiöst från tamilerna, vilka utgör de resterande 30 %.

För tusentals år sedan invaderades den indiska halvön av de s k arierna, som underkuvade och i stor utsträckning utplånade de tidigare innebyggarna, de dravida folken. Det välbekanta kastsystemet var ariernas påfund; med dess hjälp säkrade de herraväldet för sin egen ras. De ljusare arierna kom att utgöra de högre kasten, de mörkare draviderna blev lågkast och kastlösa ("parias").

Fast kastsystemet anses typiskt för hinduismen, går förhållandet mellan arier och dravida igen också på Sri Lanka. Singhaleserna är arier, tamilerna ett dravidiskt folk. De senare har ständigt fått finna sig i att bli behandlade som en andra klassens medborgare. Till råga på allt håller sig de hinduiska tamilerna med ett kastsystem inom sin egen grupp.

Det har funnits en arbetarrörelse på Sri Lanka sedan 1930-talet. Men aldrig någonsin har ett "arbetarparti" gjort några allvarliga ansträngningar att organisera den i särklass mest utblottade delen av landets proletariat, de tamiliska lantarbetarna på teplantagerna. Det ger en fingervisning om rasismens och det buddhistiska etablissemangets grepp över Sri Lanka (som lär betyda "Det Heliga Ceylon").

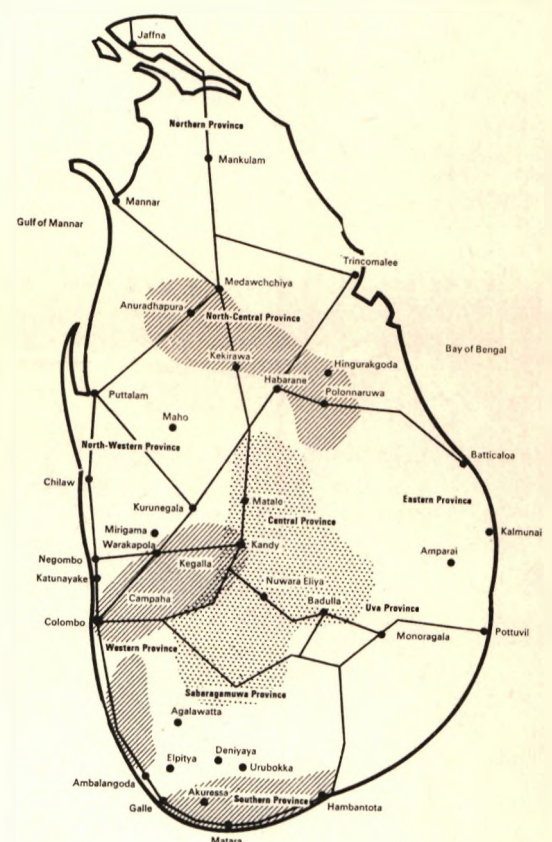
England, som övertagit kolonin efter holländarna (vilka i sin tur efterträtt portugiserna), började mot slutet av 1800-talet odla té på Sri Lanka. Ön har alltså dess varit en av världens största téproducenter.

"PROLETARIATETS PROLETARIAT"

Singhaleserna visade sig vara svårhanterliga lantarbetare, varför engelsmännen beslöt importera tamilsk arbetskraft från södra Indien. De skeppades över i hundratals och hystes in i baracker under former som påminde om slavtransporterna till Amerika. I allt väsentligt har ingenting förändrats

i deras levnadsförhållanden under de hundra år som gått.

"Man har sällan tillgång till vattenledningsvatten, elström aldrig. Varje 'coolie-line' (ung. "statarlänga") innehåller mellan femtio och hundra 'lägenheter', i vilka plantagearbetaren och hans familj, ofta också de sysselsatta på fälten, lever under otroligt trångbudda förhållanden. Den svåra naturen, fysiskt påfrestande arbete, det totala beroendet av arbetsgivaren och arbetskraftens geografiska uppsplittring, allsammans lägger hinder i vägen för uppkomsten av ett kollektivt medvetande. Tempel och spritbutiker tillhandahåller de 'rätta lösningarna' på folks problem. Detta är ett genuint proletariat, som bokstavligen talat inte äger mer än sin arbetskraft, som 'inte har något mer att förlora än sina bojar'" (1).

Karta över Sri Lanka.

Det prickiga området är det centrala bergsmassivet, de streckade utvisar centra för revolutionära aktiviteter 1971.

FÖRKLARINGAR

UNP (United National Party) var före sitt nederlag 1970 det största borgerliga partiet. Det har nu återvänt till den positionen i och med sin stora seger i valet i juli 1977. Partiet leds av J. R. Jayawardene.

NEU (National Employee's Union) bildades 1959 under UNP. Har sedan dess enbart fungerat som ett redskap åt UNP.

SLFP (Sri Lanka Freedom Party), lett av Sirimavo Bandaranaike, var det största partiet i United Front-regeringen 1970-77. Är det parti som socialdemokraterna uppfattar som sitt broderparti. Med sina 16 platser i parlamentet är det idag det största oppositionspartiet.

United Front: Beteckningen på det partisamarbete mellan SLFP, LSSP och CP som ledde till regeringskoalitionen 1970-77.

CP (Communist Party) är VpK:s broderparti. Tvingades lämna United Front i januari -77 efter en uppmärksam jernvägsstrejk, där CP:s fackföreningar var inblandade.

LSSP (Lanka Sama Samaja Party) bildades 1935. Uteslöts 1964 ur Fjärde Internationalen pga diverse "högeravvikelser". Bala Tampoe blev ledande man i en utbrytarfraktion, kallad LSSP(r), som sedermera upptogs som Fjärde Internationalens nya sektion. LSSP satt med i United Front-koalitionen till september -75, då de tre LSSP-ministrarna uteslöts ur regeringen. I valet -77 fick LSSP inga platser i parlamentet.

RMP (Revolutionary Marxist Party) är det nya namnet på utbrytarna i LSSP(r). Bala Tampoe är fortfarande sekreterare för partiet.

CMU (Ceylonese Mercantile Union), ursprungligen en tjänstemannafackförening som på senare år blivit öppen för alla. Bala Tampoe har varit organisationens generalsekretare i 30 år. CMU och RMP inledde i mars -77 en kampanj baserad på ett 28-punktsprogram - United Front Against Capitalism.

TULF (Tamil United Liberation Party) består av Federal Party och Tamil Congress och är det minsta av de tre partier som idag finns representerade i parlamentet.

JVP (Janatha Vikramukhti Peranuma = Folkets Befrielsefront) gjordes ansvariga för ett misslyckat "upprorsförsök" 1971, som brutalt slogs ner av United Front-regeringen.

BAKGRUND

Så småningom utvecklade sig ett "näringsliv" på Sri Lanka som byggde på tre exportprodukter: té, gummi och kokosnötter (i nu nämnd ordning). Den ekonomiska strukturen har varit anmärkningsvärt oföränderlig sedan slutet av 1800-talet, även för att gälla ett u-land. Fortfarande står dessa tre produkter för 90 % av exporten. I den mån man kan tala om något nytt inslag i den ekonomiska bilden, så är det en gryende turism. Industrin visar inga tecken på att utvecklas.

Med denna svaga industriella bas är det inte märkligt att "manschettproletärerna", de lägre anställda inom handeln, försäkringsväsendet, statsförvaltningen och undervisningen, är nästan lika talrika som arbetarklassens "kärna", arbetarna inom tillverkningsindustrin (drygt 300 000).

Å andra sidan har Sri Lanka ett omfattande lantproletariat. Inte bara de tamiliska plantagearbetarna utan också miljoner singhalesiska daglönare och "parcellbönder" (Dvs jordbrukare vars jordlapp är för liten för att ensam kunna ge dem deras försörjning. Istället tvingas de under huvuddelen av året sälja sin arbetskraft till storfarmare och plantageägare).

Det har visat sig vara betydligt enklare att organisera manchettproletärer och industriarbetare än den verkliga huvudgruppen inom Sri Lankas arbetarklass.

TROTSKIJS ANDE ÖVER SRI LANKA

När de första stapplande stegen togs emot att konstituera ett parti som sade sig representera landets arbetare, kom det ganska snart att få en trotskistisk prägel. Huvudskälet var den "folkfronts"politik som vid den aktuella tidpunkten drevs av Moskva-kommunisterna. För de koloniala länderna innebar denna politik att den mycket lilla arbetarrörelse som fanns borde slå ihop sina påsar med den nationella borgarklassen i gemensam kamp mot den koloniala beroendet. I Indien fanns en stridbar självständighetsrörelse, organiserad av det borgerliga Kongresspartiet, men på Sri Lanka var den nationella bourgeoisin till 100 % i kolonialismens ledband.

Den trotskistiska ideologin, som anvisade arbetarklassen och "vänstern" en mera självständig roll gentemot andra klasser och skikt (även i kolonierna), föll därför i bättre jord på Sri Lanka. Det fanns helt enkelt ingenting att bygga på om man skulle ha utgått ifrån "folkfrontsideologin".

Därför kom det sig att Fjärde Internationalen fick sitt första - och hittills enda - massparti på en så osannolik plats som Sri Lanka, tusentals mil från arbetarrörelsens ursprungsländer.

LSSP, som partiet kom att heta, fick så småningom konkurrens från ett "traditionellt" kommunistparti, men lyckades ändå behålla sin dominerande roll inom arbetarrörelsen och fackföreningarna.

"FRIHET UNDER ANSVAR"

1947 fick Ceylon sin "självständighet" och ett i all hast hoprafsat borgerligt parti (UNP) övertog makten. Inför valen 1956 uppstod ett konkurrerande borgerligt parti, i stor utsträckning som ett resultat av personliga motsättningar inom UNP. Det nya partiet, som brukar betecknas som socialdemokratiskt, fick den f d UNP-mannen Solomon

Bandaranaike till ledare och tog sig namnet Sri Lanka Freedom Party (SLFP).

"Han (Bandaranaike, *vår ärm.*) utnyttjade skickligt det växande missnöjet på landsbygden. Han avledde kritiken mot de feudala ägandeförhållandena genom att sätta strålkastarna på de 'folkfrämmande' och 'västimiterande' ledarna för UNP - och genom att hetsa mot de likaledes 'främmande' tamiler-na" (2). Den singhalesiska buddhismen upphöjdes av herr Bandaranaike till "buddhistisk socialism", på vars grund ett nytt Sri Lanka skulle byggas, snarligt landets storhetstid 2000 år tidigare. I sina strävanden hade han god hjälp av horder av fanatiska buddhistmunkar, organiserade i Eksath Bhikku Peramuna (*ung.* "Förenade Munkfronten").

Se det var nationell kamp, det!

Väl vid makten kom SLFP:s politik att inte uppvisa några uppseendeväckande skillnader gentemot UNP:s. Det storslagna nationaliseringsprogrammet bantades ner till att endast

omfatta Colombos hamnmyndighet och bussbolaget i samma stad. 1959 klubbades en s k Security Act igenom, som i huvudsak riktade sig gentemot arbetarklassen. Ett år tidigare hade anti-tamiliska pogromer skakat landet, i tysthet underblåsta av regeringen.

Det var inte reaktioner på Security Act som ledde till att Bandaranaike 1959 fick sätta livet till, utan en lejd munk som pepprade honom på öppen gata på uppdrag av en annan rufflare som kände sig blåst i någon korrupsionshärva (herr Bandaranaike hade många underliga affärer).

TROTTARNA SLÅR TILL

Hans hustru, fru Bandaranaike, övertog statsrodret, och stod tre år senare inför en omfattande strejkrörelse i landet. Första majfirandet 1963 blev den mäktigaste manifestationen i landet någonsin. Fru Bandaranaike avstod från storsläggan, delvis av taktik och delvis hämmad av fraseradikalismen hos sitt eget parti. Istället lät hon meddela att "underhandlingar" med arbetarna skulle äga rum. I detta läge, inför en allt mäktigare rörelse inom arbetarklassen och med bourgeoisin trängd mot väggen, beslutar sig LSSP att acceptera ett erbjudande att gå med

i regeringen (Med påföljd att LSSP utesluts ur Fjärde Internationalen och Bala Tampoe och några dussin anhängare bildar ett nytt, "revolutionärt" trotskistiskt parti).

Härigenom fick fru Bandaranaike det största arbetarpartiet bakom sig i ett trängt läge och ännu viktigare, stödet från den fackliga byråkrati som stod LSSP nära. Detta stärkte regeringens mod och handlingskraft, varpå strejkrörelsen snabbt slogs ner; med repressiva metoder där fackfunktionärernas inflytande inte räckte till.

Fjärde Internationalen, inklusive Bala Tampoe, har aldrig velat erkänna att den trotskistiska ideologin varit ens en bidragande orsak till degenerationsprocessen inom LSSP (som rimligtvis måste ha inletts långt före 1964). Läsaren må begrunda.

I samma veva som strejkrörelsen underkuvades passade regeringen på att deportera ca 525 000 tamilier tillbaka till Indien. LSSP stödde detta med hänvisning till arbetslösheten i landet.

1965 återtog UNP makten i de allmänna valen. De segrade av samma anledning som de segrade 1977, och av samma anledning som SLFP segrade 1956 och 1970: Den förutvarande regeringen hade inte givit folk någonting alls.

UNP fick dock inte sitta närmast köttgrytorna längre än till 1970 års val. Då gick fru Bandaranaike ut i en hård kampanj, under vilken hon gjorde sig känd i världspressen som "den gråtande änkan". Änkor gör tydligen alltid intryck, även om det var elva år sedan maken sköts ner och även om hans död var föga ärorik.

Men även retoriken gjorde väl sitt till. Hon var en lika duktig "nationalsocialistisk" demagog som någonsin sin make.

SLFP:s återtagande av regeringsmakten (tillsammans med LSSP och CP) hälsades med glädje av diverse progressiva partier och tidningar världen runt. I december 1970 betecknade *Tricontinental*, utgiven i Havanna, SLFP:s seger som "ett allvarligt slag mot imperialismen". Den "gråtande ankans" svada duperade tydligen inte bara ceylonesiska bönder...

DIPLOMATISK RADIKALISM

Som en typisk, till intet förpliktigande "röd" gest beslöt regeringen att ge diplomatiskt erkännande åt Nordkorea, Nordvietnam och PRR i Sydvietnam, samt avbryta sina relationer med Israel. Men så blev det just inte mycket mer.

Det är enkelt, alltför enkelt kan det tyckas, att se innehållslösheten i Bandaranaikes "radikalism" som utslag av ren och skär skurkaktighet, som om det inte fanns en gnutta *ambition* hos henne själv och de tre regeringspartierna att förbättra arbetarklassens och småböndernas levnadsförhållanden.

Säkert fanns det sådana ambitioner. Men politik bedrivs inte i ett vakuum. Andra socialdemokratiska och "kommunistiska" partier har suttit vid makten under perioder av ständigt stigande välstånd (t ex SAP i Sverige). Men det förutsätter att det finns ett politiskt, och framförallt, ett ekonomiskt *handlingsutrymme* för en sådan politik. Det fanns inte på Sri Lanka. En verklig socialist på Sri Lanka 1970 hade inte accepterat

Forts. nästa sida

Forts. från föreg. sida

regeringsmakten ens om man fått den kastad efter sig. Den enda *socialistiska* politiken hade varit - och är fortfarande - att arbeta på basplanet, inom arbetarklassen, att stödja och delta i dess kamp.

Ekonomiskt fanns inget manöverutrymme att förbättra befolkningens livsvillkor pga den imperialistiska strukturen i produktion och distribution och pga den närmast permanenta ekonomiska krisen.

Politiskt minskade manöverutrymmet drastiskt pga det revolutionära uppror som inträffade 1971, och som naturligtvis ledde till en aktivering av landets högerkrafter, vilka krävde "hårda tag" mot rebellerna. Detta alltså mindre än ett år efter "vänsterkoalitionens" seger. För att inte själva bli avpoletterad av de verkliga bödlarna tvingades regeringen att axla bödelskapen i det blodiga nersläendet av upproret.

BALA TAMPOE OCH JVP

Bala Tampoes, CMU:s och RMP:s (då LSSP(r)) agerande under detta uppror framgår inte av intervjun med honom. I vilket fall klarade de sig märkvärdigt helskinnade igenom den våg av repression som svepte över Sri Lanka under revoltens efterspel. Man blev inte ens förhörda. Påståendet i Fjärde Internationals tidning *Intercontinental Press* (3) att LSSP(r) var med i en "gemensam revolutionär front" under upproret är fullständigt gripet ur luften.

Bala Tampoes insatser bestod inte i att leda striderna från bergen, utan i att skicka brev till regeringen och ondgöra sig över själva häftigheten i statens repression. Samt att agera försvarsadvokat åt en del gerillaledare under de påföljande rättegångarna. Om påståendet i *Intercontinental Press* var med sanningen överensstämmande, borde Tampoe själv befunnit sig på de anklagades bänk...

Av denna anledning känns Tampoes påståenden i intervjun att CMU och RMP idag skulle vara på något sätt en ledande revolutionär kraft något svårsmälta.

Nu var den ledande kraften i upproret, JVP, verkligen inte en politisk rörelse som någon marxist skulle betrakta som en idealisk kamrat i en revolutionär front. JVP:s ideologi var en soppa på anti-imperialism och samma "nationalkommunistiska" tugg som hos vårt svenska SKP.

Men Fjärde Internationalen har aldrig anfört JVP:s förvirrade ideologi som något skäl för varför upproret inte var berättigat. Tvärtom har man försökt (som i *Intercontinental Press* ovan) att själva sola sig lite grann i den revolutionära glansen.

Paradoxalt nog är drivkrafterna bakom upproret 1971 i allt väsentligt domsamma som bakom UNP:s överväldigande genombrott bland förstagångsväljarna 1977.

I bägge fallen var det fråga om en slags "ungdomsuppror" mot det bestående.

UTBILDNING:
FÖR TEPLOCKNING?

Sri Lanka är unikt i ett avseende, nämligen ifråga om utbildningsnivån. Trots landets utvecklade industri, infrastruktur och förvaltning har landet av tradition ett undervisningsväsende av nästan i-landsklass (åtminstone för singhaleser). Så t ex är alfabetismen den lägsta i Asien, näst efter Japan.

Varje år lämnar tiotusentals tonåringar utbildningsfabrikerna med examina på fickan som är i det närmaste värdelösa, därför att det helt enkelt inte finns jobb på den kvalifikationsnivån. Detta fenomen, som är ganska nytt i Väst, har varit legio på Sri Lanka i över trettio år.

Men det handlar inte främst om formella kunskaper, utan om vidgade perspektiv, insikten att människan inte är dömd till ett evigt trälände på plantagerna för att sedan uppgå i nirvana. Att det finns länder där livet har mera att erbjuda än så.

Oroligheter i Colombo i februari 1978. Foto: HF

JVP var en typisk ungdomsrörelse, för att inte säga studenterörelse. Dock knappast på akademisk nivå utan den närmast under. En undersökning av de deltagandes klassbakgrund visar att den dominerande gruppen inte var barn till de allra mest utblottade skikten, lantarbetare och parcellbönder, utan avkomma till fattiga men dock självägande småbönder. Tamilier fanns inte alls.

Inofficiella beräkningar anger antalet dödade i upproret 1971 till 15 000, fallna i striderna eller summariskt avrättade efter nederlaget. Den aktiva kärnan i det tidiga 70-talets generation likviderades fysiskt i total ensamhet, fördömda av LSSP, CP och av Kina, Sovjet och USA i skön förening.

Sedan dess har det kommit fram en ny generation tonåringar som känner ett desperat behov av förändring. Fast drivna av ungefär samma krafter som sina föregångare sex år tidigare, väljer de att kanalisera sina

strävanden på ett totalt motsatt sätt: Genom att rösta på ett utpräglat högerparti.

CHILE OCH SRI LANKA

Framtidsperspektivet för Sri Lanka är, som Bala Tampoe säger, inte en utveckling av kapitalismen utan snarare mot kaos. Det finns egentligen bara två vägar att gå om Sri Lanka skall kunna utvecklas. Antingen blir det en socialistisk revolution, som pga landets litenhet och isolering måste ske i ett större sammanhang, i en världsrevolutionär process. Eller så genomförs någon slags nationell revolution, varvid det nya ledarskapet söker stöd hos det "socialistiska lägret", dvs de statsbyråkratiska staterna.

I bägge fallen gäller samma nödvändighet: Man måste genomföra en radikal brytning med den imperialistiska världsekonomin och upprätta ett annorlunda produktionssätt. Socialistiskt eller statsbyråkratiskt. Och man måste ha ett massivt stöd utifrån, därför att landets egen självtillväxt inte kan garantera en utveckling inom rimlig tid.

Därför föll experimenten med "oberoende", "progressiva" regimer både i Chile och på Sri Lanka. Brytningen med imperialismen var alltför ofullständig, inte i ord men i praktiken, dvs den *ekonomiska praktiken*. Detta samtidigt som man inte, pga regimernas klassbas, kunde fullständigt kapitulera för statsbyråkratin och få en ny "beskyddare" i Sovjets eller Kinas skepnad.

Därför är och förblir drömmen om ett block av "oberoende", "progressiva" och "alliansfria" stater i Tredje Världen, en motvikt mot supermakterna, blott och bart - en dröm.

IS

1. Solidarity: *Ceylon: The JVP uprising of April 1971*.
2. Samma källa.
3. *Intercontinental Press*, 19 april 1971

Läs **RÖDA FARAN-**
REVOLUTIONÄR TIDNING
UTGIVEN VID JAKOBSBERGS
UTBILDNINGSFABRIK.

Nr 2/78 har kommit!
Adress: Röda Faran, Box 108,
175 22 Järfälla
pren. 15:- för 6 nr.
pg. 59 05 18 - 0153

**Mot
Strömmen**

Första numret av MOT STRÖMMEN,
rådssocialistisk lokaltidning
för Småland, har utkommit.

Adress: Tidningen Mot Strömmen,
Box 39, 551 02 Jönköping

Prenumeration för fyra nummer:

Vanlig pren.: 15:-

Stödpre.: 25:- (minst)

Postgiro: 97 34 05 - 4

ARBETARPRESS

NY PAMFLETT:

TILL KRITIKEN AV DEN BORGERLIGA UTBILDNINGEN -
DEN LÖNSAMMA SKOLAN

Skriften får ses som ett första försök att sätta analysen
av skolan i perspektivet av den marxistiska kritiken av
den politiska ekonomin. Pris: 5:-

Beställ från: ARBETARPRESS, box 31 134, 400 32 Göteborg 31
pg: 88 66 51 - 9

TYSK KOLONI I AFRIKA

— MED HJÄLP AV KINA?

Den senaste tiden har massmedia behagat komma fram med uppgifter om den västtyska imperialismen i Zaire (f.d. Belgiska Kongo). Det är i och för sig helt fantastiska saker som avslöjats - vilket än en gång visar hur verkligheten överträffar dikten.

OTRAG - Orbitale Transport und Raketen-Aktiengesellschaft - heter ett västtyskt bolag som träffat avtal med staten Zaires presidnet Mobuto om att få förfoga över Shaba-provinsen i Zaire. I själva verket är nu Shaba en koloni åt OTRAG.

Som framgår av namnet sysslar OTRAG med raketer - närmare bestämt *interkontinentala robotar*. Och som en ledande person inom OTRAG, Lutz Kayser säger: "Liksom med en lastbil kan man (med dessa raketer) transportera allt, naturligtvis också vätebomber."

Mer om detta företag och denna koloni finns att läsa i Aftonbladets "Magasinet" 19/2 -78 samt i Kommentarer nr 10/77.

Vi skulle dock vilja göra ett tillägg till de uppgifter som hittills har kommit fram.

Våren -77 rapporterades det om strider i Shaba-provinsen. Det var frågan om en befrielseerörelse, FLNC, *Front de Libération Nationale Congolaise* (Kongos Nationella Befrielsefront) som förde kamp dels emot Mobutoregimen, dels mot de franska, marockanska och egyptiska soldater som flögs dit i samband med att FLNC nådde vissa framgångar. Upproret slogs ner.

FLNC erkände att man hade hjälp från Angola och MPLA. Detta föranledde borgerliga kretsar att hävda att det i själva verket var Kuba och Sovjet som låg bakom kriget. Kina och våra "hemma-Kineser", SKP, hävdade med stor iver att Zaire kämpade för sin "nationella självbestämmanderätt"

mot "socialimperialismen". Då, på våren, var det flera oklarheter kring striderna. Nu börjar saker och ting klarna. Man börjar se sambanden mellan Kinas stöd till Zaire, både matriellt och ideologiskt, och Zaires, Frankrikes, Västtysklands och Marockos hjälp till kampen mot FLNC-MPLA.

Den 17 maj 1977, mitt under striderna, företogs den första raketuppskjutningen från OTRAG:s bas i Shaba provinsen. Som av en händelse befann sig Västtysklands utrikesminister Hans-Dietrich Gensher tillsammans med Mobuto i stridsområdet samma dag. Vidare: Mobuto har varit i Västtyskland 1969, -74 och -77. Förutom regeringen besökte han sin gode vän Franz-Josef Strauss. Strauss besökte Zaire i Mars -77. Strauss har också varit på besök i Kina i Januari -75. Vid samma tidpunkt som avtalet mellan OTRAG och Zaire kom till. Vad pratade Strauss med de kinesiska ledarna om? Bayerskt öl? Fårtarmar till att göra ölkörv? Hotet från ryssen? Om kampen för socialism i Europa? Eller om deras gemensamma bundsförvant Mobuto? Eller om försvaret av Tysklands och Zaires nationella självbestämmanderätt? Eller om Shaba-provinsens självbestämmande? Eller om OTRAG:s självbestämmande över befolkningen i Shaba-provinsen??? Spåren förskräcker...

Observatör

"In Angola, the soviet union, to bring the wou. independent country under its control, sent in 1976 large contingents of cuban troops to invade it; and incited one angolan faction to serve as a soviet cat's-paw and attack the other two factions.

In zaire, soviet mercenaries engaged in a large-scale invasion in 1977. but, under the leadership of presinent mobutu sese seko and with the help of many countries, the zairian people and armed forces succeeded in driving the mercenaries out of their country after eighty days' bloody fighting.

at present, soviet invasion of africa is continuing with the aim to seize the horn of africa, a place of strategic significance.

stark realities show that president nimeri ht in giving the warning that +their (tr

I Zaire var sovjetiska legoknektar engagerade i en omfattande invasion 1977. Men under ledarskap av president Mobuto Sese Seko och med stöd av många länder, lyckades det zairiska folket och dess väpnade styrkor driva ut legoknektarna från sitt land efter åtta dagars hårda strider.

Ur nyhetsbulletin från den kinesiska nyhetsbyrån HSIHUA NEWS, 22.2.78. Bulletinen innehöll en sammanfattning av det sovjetiska engagemanget i Afrika under 1977.

Ur avtalet mellan OTRAG och Zaire av den 26 mars 1976
ARTIKEL II

2. 4 OTRAG, dess organ, medarbetare av icke zairisk nationalitet och deras familjemedlemmar är undantagna från alla statliga avgifter av vilket slag det vara må.

Sasom medarbetare (medlem av personalen) gäller varje person som av OTRAG betecknas som sådan.

2. 5 OTRAG, dess organ, medarbetare och deras familjemedlemmar åtnjuter inom ramen för utövandet av sin funktion, vilken erbjudits dem av OTRAG, immunitet gentemot varje slag av rättsligt åtal i staden Zaire under tiden för sitt uppehålle där och därefter.

Dessa personer åtnjuter i staden (Zaire) samma privilegier och samma immunitet som medlemmarna i diplomatiska koren.

Utövandet av disciplinär fullmakt gentemot dessa personer, dess organ, dess medarbetare och deras familjer ligger uteslutande OTRAG.

ARTIKEL III

1. Inom området har endast sådana personer rätt att vistas vilka av OTRAG uttryckligen erhållit fullmakt därtill. Bolaget äger rätt att begränsa denna fullmakt till visst område inom bestämda zoner.

2. Staten (Zaire) är förpliktad att på uppmaning av OTRAG avlägsna alla andra personer från området och att garantera att dessa inte återvänder dit. Dessutom åligger det staten (Zaire) att vidta alla nödvändiga åtgärder och att vidmakthålla dessa för att garantera säkerheten inom hela området, för dess anläggningar och för de personer som givits tillträde av OTRAG.

3. På uppmaning av OTRAG bör alla av bolaget utnämnda platser och personer ställas under särskilt beskydd.

4. Varje publicitet om området, vare sig i bild, ljud eller skrift, är otillåten utan OTRAG:s befullmäktigande.

(Kommentar 10/77)

MÖTEN

FAM:s Stockholmsavdelning:

Lörd. 18/3:

Om
arbetsplatspolitiken

kl. 14.00

Plats: FAM:s lokal,
Erik seger sälls väg 7,
T-BANA ASPUDDEN
(mitt emot T-baneuppgången)

Lörd. 8/4:

Om socialdemokratin

(Samma tid och plats)

Om FAM:s politik inför

1:a maj

(Tid och plats meddelas
senare)

HAMNARBETARFÖRBUNDET — EN KAMPORGANISATION ?

Göteborgs hamnarbetare i en solidaritetsdemonstration med Kirunas gruvarbetare januari 1970.

HAMNARBETARFÖRBUNDET brukar tas som exempel på en fackförening som är arbetarnas kamporganisation, och som ett bevis för att det går att göra facket till en kamporganisation. Låt oss se lite kort på orsakerna till att Hamn bildades den 4 och 5 mars 1972.

Transport bildades 1897 huvudsakligen av hamnarbetare. Men i och med att bilen på 20 och 30-talen började konkurrera som transportmedel, fick Transport fler och fler medlemmar från landtransportarbetarna. Transport fick också ta till sig de yrkesgrupper som inte passar in i LOs organisationsplan. Det togs successivt över av "den bilburna Ungdomen", och blev, från att ha varit ett förbund uppbyggt kring en homogen yrkesgrupp, hamnarbetarna, dess motsats. Ett s k restförbund bestående av taxi- buss- och långtradarchaufförer, väktare, tidningsbud, flygpersonal, gummiarbetare och oljearbetare - en massa olika yrkesgrupper med helt olika arbetssituationer, och inom sig uppsplittrade på små enheter och ofta arbetande ensamma.

Hamnarbetarna däremot jobbar kollektivt och med stor likhet i arbetsförhållanden över hela landet. De har också en lång tradition av solidaritet och sammanhållning bakom sig. "Avanc"-möjligheterna är betydligt mindre än inom andra yrkesgrupper. De fackliga förtroendemännen har i större utsträckning stått kvar i produktionen och dagligen konfronterats med det dagliga slitet. Hamnarbetarnas fackliga aktivitet har varit högre och den lokala strukturen som de byggt upp genom sina avdelningar var också de mest seglivade inom Transport. Hamnarbetarna hade länge, trots sitt numerära underläge, ett starkt inflytande i Transport. När man till sist helt tappade greppet om Transport har dess ledning med de mest vidriga metoderna sökt kuva den opposition som hamnarbetarna utgjort. Slutfasen i denna utveckling var när man tvingade hamnarbetarna i Norrland att uppgå i storavdelningar där man skulle ha utgjort en minoritet.

Detta skulle bli dödsstöten för oppositionen, trodde man.

Istället bildades Hamn de 4-5 mars av de uteslutna norrländska hamnarbetarna.

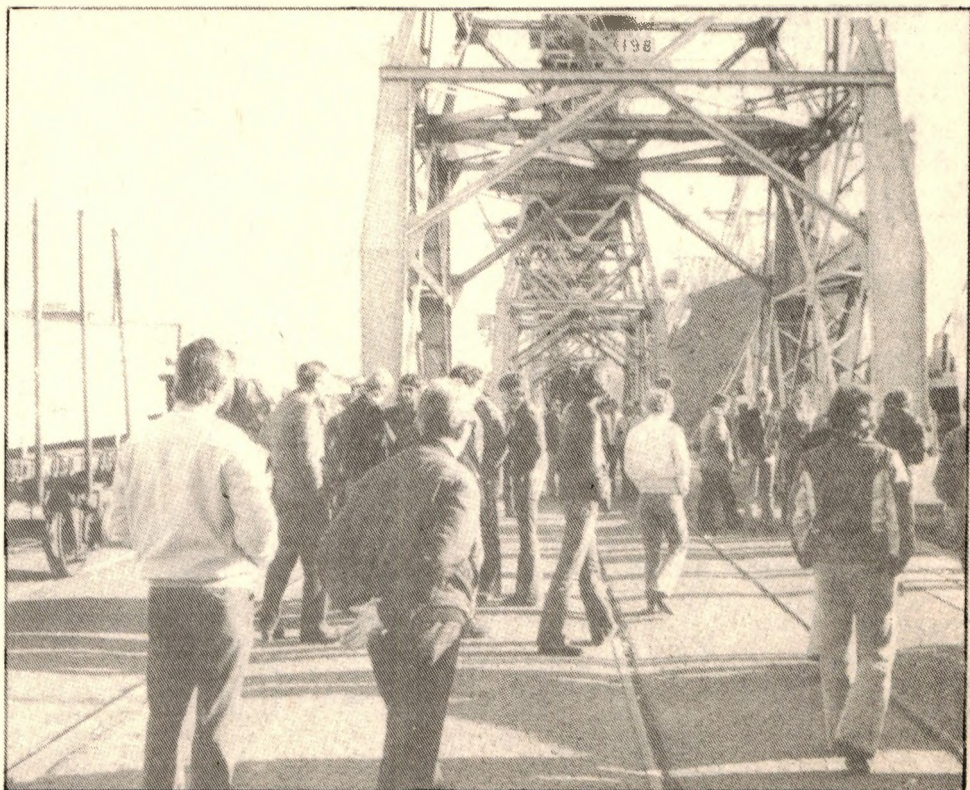
Senare anslöt sig hamnarbetarna i Göteborg, Stockholm och övriga hamnar i landet så att man nu organiserar ca 90% av hamnarbetarna i Sverige. I Göteborg och i Stockholm uteslöts ombudsmännen Lennart Jonsson och Karl Hallgren. Detta påskyndade ytterligare anslutningen till Hamn. Många var avvaktande inför Transportkongressen hösten 1972.

Detta med ett eget förbund är inget nytt. Det var på tal redan 1954 då en klar majoritet av hamnarbetarna förkastade avtalsförslaget. Men eftersom enligt LO de som inte röstar räknas som ja-röster gick förslaget knappt igenom och förbundsstyrelsen skrev på. 3500 hamnarbetare gick ut i strejk. De strejkande som inte gick tillbaka till jobben blev uteslutna och fick skriva på individuella lojalitetsförklaringar. Under strejken kom frågan upp om ett fristående förbund.

Hamn uppstod i ett läge då det var helt omöjligt för hamnarbetarna att få sin röst hörd i Transport. Dess bildande visar hur opposition kan kväsas inom LO och att fackbyråkratin inte drar sig för

att använda den mest drastiska metoden; uteslutning, som sista spiken i kistan då den skendöde envisas med att leva om trots att han är dödförklarad. Detta är ett problem som man sällan talar om när facket ska göras om till en kamporganisation.

Vad har nu Hamn för möjligheter att överleva som ett litet fristående förbund? De har ju mäktiga motståndare i SAF och LO. Det har visat sig att Transport inte drar sig för att samarbeta med stuvorna då det gäller att trycka till hamnarbetarna. Hamn har inte lyckats skriva ett eget avtal utom lokalt i vissa hamnar. Förbundet har visat sig ganska svagt då det gäller att gå ut i nationell skala - man har hela tiden fått ta hänsyn till den svagaste länken i landet för att kunna hålla ihop förbundet och behålla jobben. Under strejken 1974 var man tvungen att ge dispens till NJA och Oxelösunds järnverk; detta var inte enbart ett resultat av "reformistisk militans", utan snarare att förbundet blev tvunget att göra detta för att inte utsetta sig för risken att medlemmarnas

April 1974: de strejkande försöker övertala transport-anslutna att lägga ner arbetet vid Lundbykajen.

RENHÅLLNING I AVTALS RöRELSEN

arbete helt skulle tas över av fabriksarbetare.

Då hamnarbetarna i Oslo strejkade vilt 1976 planerade Hamn att blockera lossning av de båtar som p g a strejken hade om-dirigerats. Men i och med att MBL hade trätt i kraft så var det osäkert om detta var lagligt för Hamn: att stödja en vild strejk genom en blockad. Enbart risken för att Hamns ekonomi skulle få en ordentlig törn om man blev dömd av arbetsdomstolen gjorde att blockaden drogs tillbaka. Man hade inte råd att få en solidaritetsstrejk prövad i arbetsdomstolen, med skadestånd som följd. Istället började man samla in pengar till de strejkande.

Efter strejken 1974 har Hamn i avtalsrörelserna inte satsat på att gå ut nationellt utan man utgår från den lokala styrka som finns.

Ett exempel på detta: att man gick ut kraftfullt och enigt var strejken i Stockholms Frihamn i höstas. Strejken hade pågått i ca 4 veckor när den helt plötsligt avblåstes utan något egentligt förhandlingsresultat hade synts till. Just som strejken började bli kännbar och katastrofal för bolaget och just som pengar till strejkkassan flöt in i en strid ström så avbröt man strejken. Vad hade hänt?

Trots att Frihamnsbolaget är kommunalt ägt och alltså inte med i SAF, fick de hjälp att lockouta 150 icke strejkande stuveriarbetare som var anställda av Stockholms Sjöterminal AB (som är med i SAF). Detta skulle enligt ombudsmannen i Stockholm, Lennart Jonsson, tära hårt på strejkkassan samtidigt som det fanns lite jobb i en del hamnar. Han talade för återgång och lyckades bryta den eniga strejkfronten och med 5 rösters övervikt avblåstes strejken.

Några SKPare i Frihamnen skriver en artikel i Gnistan 45/77 där man beskyller Lennart Jonsson för att splittra hamnarbetarstrejken och avslutar artikeln med att säga "...med de rätta ledarna kommer kampen att lyckas."

Det får vara hur det vill med Lennart Jonssons "skurkaktighet". Motsättningen mellan arbetarnas intresse att föra kampen till seger kommer nödvändigtvis att kollidera med existensmöjligheterna för fackföreningen i en tillspetsad situation. Fackliga funktionärer ser i första hand till den fackliga organisationens överlevnad. Arbetarrörelsens historia är full med exempel då kampen har fått läggas på hyllan därför att den hotar att ävertyra de fackliga organisationernas existens. Då räcker det inte varken med den bästa vilja i världen eller det korrektaste ledarskapet.

Fackföreningarna kan bara fungera som kamporganisationer under kortare tider och för en del av arbetargruppen. Därför kan inte Hamn vara en kamporganisation för alla hamnarbetare; det är den för svag till. Förbundet är för svagt att gå ut i en konfrontation över hela landet: den har för mäktiga motståndare, samtidigt som den går bet i den lokala kampen så fort strejken riskerar att utvidgas.

Det är sannerligen en svår balansgång ledarskapet har att gå.

F d hamnarbetare

Ordföranden i Transportarbetareförbundet Hans "Hoffa" Ericsson har den senaste tiden framstått som inkarneringen av allt det onda i begreppet "pamp". Förutom "Hoffa" verkar det enligt massmedia numera bara finnas ytterligare ett fåtal "pampar", t.e.x. Hyresgästföreningens bas, Eric Svensson.

Vi ska här inte oja oss över dyra fester eller resor, dumma uttalanden eller tjocka magar. Det klarar borgarpressen bra själva. Så bra att man börjar fundera över varför det skrivs och "ironiseras" så mycket över dessa två pampar.

"HOFFA" OCH SVENSSON INGA UNDANTAG

De flesta arbetare som kommit i kontakt med fackets funktionärer är väl medvetna om myglet och korrruptionen. Redan i den minsta fackklubb börjar det. Bidrag till studiecirklar - som ofta bara "sitts av" används t.ex. till julmiddagar. Berättelserna om festerna på fackliga internatkurser är vardagsmat vid fikaborden i lunchrummet. Och alla vet att det inte festas mindre ju högre upp man kommer i hierarkien.

Meningen med speciellt Aftonbladets skrivare kring "Hoffa" och Svensson, tycks därför vara att försöka visa fram att "facket också kan kritisera myglet" - och på så sätt på samma gång dölja det. Det misstag "Hoffa" och speciellt Svensson gjort, är att *öppet* göra det som alla fackbyråkrater annars gör i skymundan.

DÖLJA HYRESHÖJNINGEN

Arbetarrörelsens kritik av Erik Svensson kan eventuellt också ha andra grunder än värdet om rörelsens egen integritet. Hyresgästföreningen står inför en av sina största kriser idag. Hyrorna ökar i takt med att utgifterna för lånen ökar. Den klumpiga organisationen Hyresgästföreningen har inga möjligheter att gå till kamp för lägre hyror, så ihopsnärjd som den är med HSB, kommunala byggbolag och kommuner. Visserligen gjorde HGF ett listigt försök att undkomma kritik i höstas. Man kom överens med ett flertal hyresvärdar om rejäla hyreshöjningar, men man sa att man gjorde det i tro om att den nuvarande regeringen skulle sänka bostadsrätten och därmed bringa ner hyrorna. När nu regeringen inte gjorde detta, kan man bekvämt skylla ifrån sig hyreshöjningen på regeringen, istället för den egna oförmågan att gå till kamp för lägre hyror (tänka sig, en del av "arbetarrörelsen" som räknar med att den "borgerliga" regeringen ska hjälpa den i kamp mot kapitalet!)

Nåväl, kanske en del mer intelligenta sossar har insett att Hyresgästföreningen snart kommer att braka ihop av folk som lämnar den. Det enda hoppet är därför en skendemokratisering, ökat basinflytande o.s.v., och därför satsar man på att utmanövrera den nuvarande ledningen med Erik Svensson i spetsen. Framtiden får utvisa.

MERA RENHÅLLNING I AVTALS RöRELSEN

Ett av Hans "Hoffa" Erikssons senaste utspel var att ta ut renhållningsarbetare i strejk. Detta blev lika mycket kritiserat som hans andra bravader. Men vad är det för fel att strejka för högre lön, för bättre avtal? Som vi ser är det inget fel, utan tvärt om bra och nödvändigt. Oavsett hur denna strejk kommit till, är den värd att stödjas. Sop-

åkarna är i alla fall inte mer högavlönade än byråkraterna i LO-toppen. Och vad hjälper det de lågavlönade städskorna t.ex. att sopåkarna inte skulle kompensera sig för inflationen. *Intet!*

Det oroväckande från LO:s synvinkel är helt enkelt att "Hoffa" med sina aktioner pekar på de löjligt låga krav som LO drivit i avtalsrörelsen. OM man nu kan kalla LO:s agerande för "drivande". LO:s krav, som tycks ("tycks" - därför att kraven är hemliga - x%!) ligga omkring 2%, innebär i själva verket en *löneshänkning* med 13 % om inflationen blir 15 % i år - och allt tyder på det (Bohman hoppas liksom förra året på en inflation på "bara" 8-9% - men det skulle alltså också innebära en löneshänkning).

Hans Ericson — representant för det nya frälset.

Varför kan då Transport och "Hoffa" agera som de gör? Det beror främst på de speciella grupper som organiseras^{x)} i Transport. Dessa har ofta viktiga nyckelfunktioner i samhället, och deras strejker slår hårt ekonomiskt. Därför har Transport möjligheter att agera utanför LO:s skugga, och LO är i sin tur beroende av Transport vid eventuella aktioner.

Naturligtvis kritiserar vi pamparnas agerande i Transport och Hyresgästföreningen - men även alla andra pampar i "rörelsen", i kommuner och i riksdag, den statliga byråkratin och i företagen. Men vi vet att de kommer att förbli pampar och leva gott på arbetarklassens bekostnad så länge arbetarna tillåter dem förbli pampar.

Vad gäller avtalsrörelsen och hyrorna, så är arbetarklassen tvungen att göra som under den förra regeringens tid då LO också slöt löneshänkingsavtal. På arbetsplatserna måste vi arbetare själva ta upp kampen, t.ex. i samband med de lokala förhandlingarna. Det var bl.a. de vilda strejkerna under 70-talets första hälft som genomdrev så pass höga krav att det kompengerade SAF och co:s löneshänkingsbud.

Liksom *den öppna kampen* på arbetsplatserna måste föras utanför, och ibland emot fackföreningarna, så måste *hyreskampen* föras utanför och mot Hyresgästföreningen. Här är inte platsen att komma med de exakta kraven eller förslagen på organisationsformer. Det är de *direkt* berörda sak att bestämma kraven och besluta om formerna för kampen - det är *självständighet* i kampen.

x)

Sven Olling

Om alla som jobbade med att köra lastbil skulle gå ut i strejk, så skulle hela landet lamslås på ett mer påtagligt sätt än om t.e.x. alla skogsarbetare skulle strejka.

rapport från Långbro sjukhus

En inte särskilt orginell eller ovanlig åtgärd i samband med ekonomiska kriser, är att "det almännas" utgifter skärs ned. Så sker också idag i Sverige. Artikeln nedan tar upp hur detta sker inom mentalvården, närmare bestämt på Långbro sjukhus i Stockholm.

På Långbro har det nyligen förts en kamp mot kommunens försök till nedskärningar och omorganisering av vården. Som beskrivs i artikeln har en kommitté av representanter från olika fackförbund (med några medlemmar i vänstern, närmare bestämt FK) utarbetat ett förslag till "sektorisering" och förändring av vårdformerna.

För att motivera - eller dölja - nedläggningen av en avdelning på Långbro där man sysslar med frivillig vård av narkomaner, talar man om decentraliseringens, "sektoriseringens" fördelar. Men istället för en vård som arbetar med motivering av patienternas terapi och som i de flesta fall försöker föra in ett progressivt

politiskt innehåll - vill man från den fackliga arbetsgruppens sida tydligen satsa på tvångsintagning, traditionell medicinering för att skapa människor som accepterar det samhälle som slagit ut dem.

Dessa fackliga förslag, som är helt i linje med sjukvårdsstyrelsens intentioner, möttes av protester från de anställda och från patienterna på narkomanavdelningarna. På ett stormöte antog man två krav som gick ut på:

- Ingen social nedrustning och ingen nedläggning av frivilligavdelningen på Långbro

- Bibehåll och förbättra de frivilliga vårdformerna. Aktiviteten och aktionerna från personal och patienters sida tvingade facket att backa. Hotet om social nedrustning från kommunen, facket och somliga från vänstern är för tillfället avvärjt genom självständig kamp från människorna i basen på "vårdpyramiden".

På Långbro¹⁾ sjukhus diskuteras just nu någonting som man kallar för *sektorisering*. En parlamentarisk grupp är tillsatt för att utreda frågan och utredningen beräknas vara klar till årskiftet 78/79. Sektoriseringen är ett förslag till omorganisering av vården som enligt vad man hittills diskuterat skulle ge varje klinik på sjukhuset ansvaret för en eller flera församlingars psykvård. Enligt det nuvarande systemet fördelas patienterna inom sjukhuset på grundval av födelsedata och kön.

Fackföreningarna är positivt inställda till planerna och tidningen Arbetarkamp (FK) hävdar t.o.m. att de leder till en progressiv förändring av vården.

Vad är då "sektoriseringen" förutom en administrativ förändring initierad "uppi-från"? Vad man associerar till när man hör ordet sektorisering är en utflyttning från institutionerna, någonting som förts fram i debatten om psykvårdens framtid som en förbättring. Men är det detta sektoriseringen kommer att innebära på Långbro, där patienterna till största delen är s.k. långvårds- eller åldringspatienter? Förutsättningen för en utflyttning av patienter är väl att personalen, de som ska arbeta med de oerhörda problem som möter en "utslagen" på vägen tillbaka till produktionen, sätter sig in i dessa problem och utifrån sina erfarenheter av den nuvarande vården diskutera vad man kan göra, vilken utbildning som kan krävas för en förändrad vård och hur denna skulle organiseras.

PSYKVÅRDENS FUNKTION

Utgångspunkten för denna diskussion måste, förutom de konkreta erfarenheterna hos varje vårdare, vara en kännedom om psykvårdens funktion i samhället, alltså i det kapitalistiska samhället årgång -78. Vad man i största allmänhet kan säga om psykvårdens funktioner under kapitalismen är att de grundläggande funktionerna är *repressiva* och *reproducerande*. Reproducerande såtillvida att de som blivit utslagna ur produktionen i bästa fall erbjuds "rehabilitering", d.v.s. återanpassning i form av psykofarmaka, arbetsterapi och samtalsterapi. Repressiva såtillvida att tvångsåtgärder tillgrips mot de som vägrar att anpassa sig och omhändertagande av de som inte klarar en återanpassning, eller p.g.a. konjunkturerna inte behövs i produktionen.

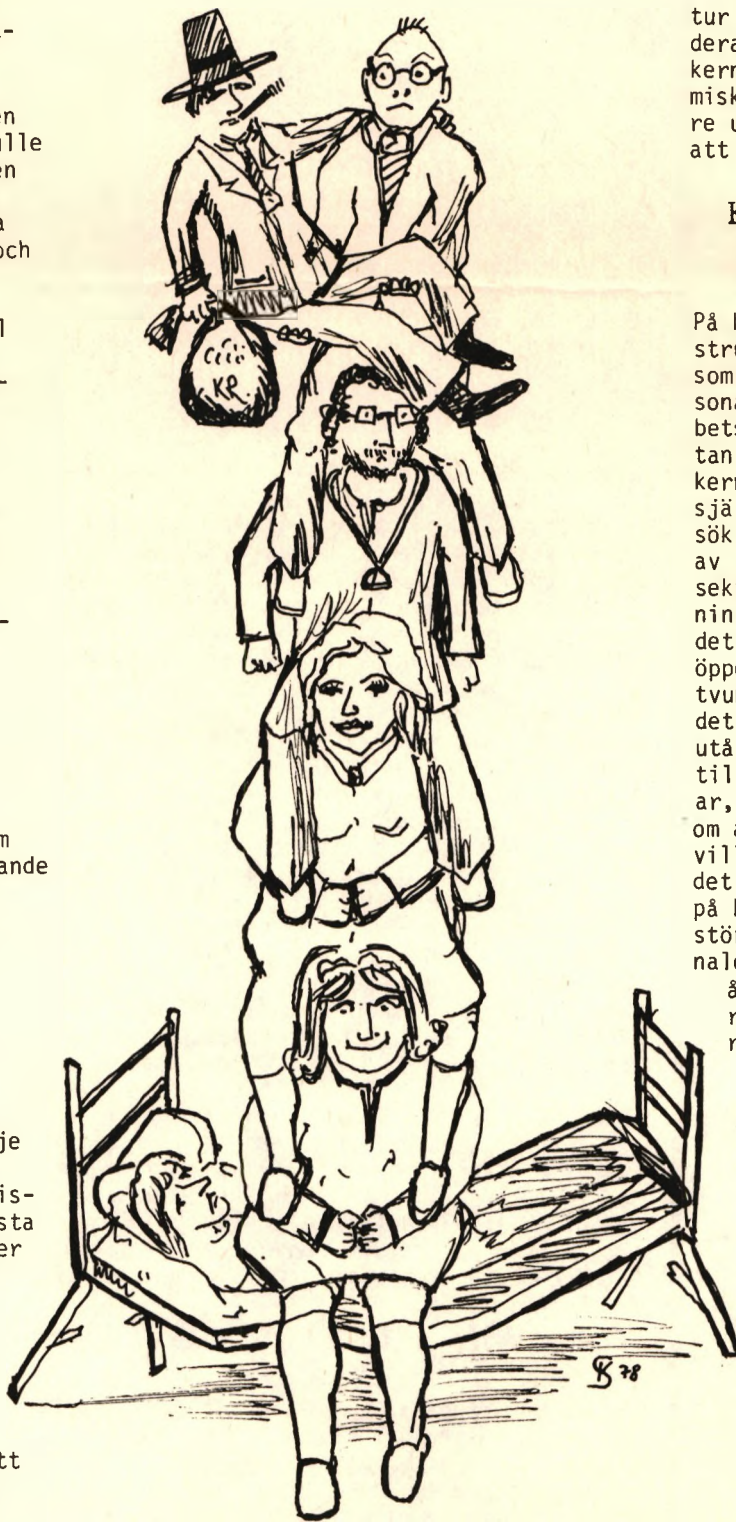
För att kunna utföra dessa funktioner krävs det av psykvården en organisering, en struktur som försäkrar de översta skikten om att deras beslut genomförs på basplanet. Politiska bestämmelser organiserar av de ekonomiska resurserna, sjuksköterskor och vårdare utför det och patienterna har ingenting att säga till om.

KAMP FÖR MENINGSFULL VÅRD

På basplanet görs försök att spränga denna struktur, att skapa nya former för vården som svarar bättre mot patienternas och personalens behov av meningsfull vård och arbetssituation. Dessa försök motarbetas nästan alltid av sjukhusledningen och politiska kerna. När personalen på avd. 64 på Långbro själva organiserade sin avdelning i ett försök att serva Brännkyrka församlings behov av psykvård (någonting som de kallade för sektorisering) bekämpades de av sjukhusledningen genom att de inte fick resurser till det arbete som var utåtriktat (hembesök, öppenvård, uppsökandevård) och alltså blev tvungna att med samma resurser utföra både det "vanliga" avdelningsarbetet och det utåtriktade arbetet. När de vid enstaka tillfällen behövde hjälp av andra avdelningar, underblåste ledningen föreställningar om att avd. 64 var privilegierad och inte ville befatta sig med vardagsslitet. När det så sommaren -76 blev tal om besparingar på Långbro kunde avd. 64 läggas ner utan större protester från den splittrade personalen. De dokumenterade sin verksamhet (3 år) men ingen har frågat efter deras erfarenheter inför de nuvarande "sektoriseringsplanerna".

UTSLAGNINGEN ÖKAR

Vi tror inte att den sektorisering som planeras på Långbro kommer att ske i personalens eller patienternas intresse. De som planerar den känner inte till hur det är att vara patient eller att arbeta med vården, och de har att förvalta ett kapitalistiskt samhälle som dessutom till stora delar är krisdrabbat och därför ger mindre resurser till den "sociala sektorn"(2).

Statsanställdas förbund inom LO höll kongress i höstas. På denna kongress behandlades ett stort antal motioner. Motioner från enskilda medlemmar, motioner från klubbar och motioner från avdelningar. Avdelning 3001, som samlar postanställda i Stockholm, hade tillstyrkt 70 motioner. Där fanns bl.a. en motion som föreslog en ändring i förbundets stadgar, så att i stället för att det som står, förbundets uppgift är att "gagna en samhällsutveckling med ökad jämlikhet" skulle det i stället stå "medverka till en socialistisk samhällsutveckling". Där fanns också en motion som talade om att avtalen skulle ut på beslutande omröstning. Där fanns ytterligare motioner. Dessa motioner tillstyrktes således av avdelningens representantskap, det högsta beslutande organet, med representanter från de olika klubbarna. Samma representantskap valde ombud till kongressen, som efter vad somliga trodde - skulle föra avdelningens talan på kongressen.

JAG HAR HÖRT ATT NI HÅFT KRITISKA
SYNPUNKTER PÅ AVDELNINGSSTYRELSENS
SÄTT ATT SKÖTA SITT ARBETE.
NÅ, VAD HAR NI ATT SÄGA TILL ERT
FÖRSVAR?

Frågan är väl knappast om ombuden har rätten att ändra uppfattning mellan tidpunkten de blir valda och beslutstillfället på kongressen. Frågan är vad ombuden hade för uppfattning när dom blev valda. Bengt Olsson har väl knappast ändrat uppfattning i fråga om socialism i förbundets stadgar mellan maj och september? Frågan är: varför ökar ständigt avståndet mellan de i basen och deras "representanter" inom hela fackföreningsrörelsen? Representantskap är ett sätt, storavdelningar ett annat. Varför måste ombud ha rätt att ändra sig? Varför kan man inte föra ut avtal till omröstningar? Är man möjligen rädd för "dom där nere"?

Svaret från facket står klart. "Det skulle inte fungera med sån där demokrati som extremgrupperna står för". Här har facket rätt. Facket skulle inte fungera på samma sätt. De skulle inte kunna anpassa kraven efter förhållandena på arbetsmarknaden. Man skulle inte längre kunna ta hänsyn till kapitalets intressen. Och det vore synd. I alla fall för fackbyråkrater och kapitalet.

SF:s kongress: den gamla vanliga visan...

Så kom kongressen. Motionerna behandlades. När motionen om socialismens införande kom upp (det fanns flera likalydande från andra avdelningar) gick ett av avdelningens ombud upp i talarstolen. Man väntar naturligtvis att han ska propagera för den egna avdelningens motion och yrka bifall till denna. Men vad händer? Han yrkar avslag! Som om det inte räckte med detta går han upp i talarstolen ytterligare en gång och yrkar avslag.

Så kom motionerna om beslutande avtalsomröstningar. Förste talare är ett ombud för avdelning 3001. Han inleder debatten genom att tala emot avdelningens motioner, och yrka avslag på dem. Alltså på de motioner som avdelningen han representerar har tillstyrkt!

Så fortsatte det med motioner om medbestämmandelagen, och några andra.

Detta förfarande togs senare upp i avdelningens tidning "Aktuellt", i en insändare av Jan Ahman, klubbordförande i Täby och i och för sig också SKP:are. Insändaren är bra; den belyser bristen på demokrati i facket, och tar upp flera mindre kända fakta. Ahmans slutsatser kan dock diskuteras.

Han vill fortsätta att stöta sin och andras panna blodig: "Årets kongress är sorglig, en negativ erfarenhet: de flesta motionerna röstades bort och ombuden misskötte sig. Men - motionerna var bra - dom måste därför tas upp igen! Och dåliga ombud kan röstas bort och bättre kan väljas". Ahman får svar från avdelningens ordförande, Bengt Olsson i samma nummer av "Aktuellt": "Jan Ahmans tarvliga angrepp på våra kongressombud är avslöjande för Jan Ahman. De avslöjar vad för slags person han är och vilka åsikter han förespråkar. Någon utförligare kommentar är därför inte nödvändig". Men det är det tydligen och Olsson fortsätter på över en sida att förklara vad han menar med demokrati. "Demokrati är att man diskuterar motioner i mars månad, väljer delegater i maj, som lyssnar på förbundsstyrelsens utlåtande - och sedan efter behag ändrar uppfattning på kongressen i september". Olsson påpekar bl.a. att man kan ändra sig efter debatten på kongressen. Men det kan väl knappast kallas efter debatten om man som kongressombudet i fråga under debatten om avtalsomröstningen först besteg talarstolen.

Facket är en del av det kapitalistiska systemet. Det kan inte reformeras bort med än så många motioner och "pålitliga kamrater". Det finns, som vi har sett, motmedel mot bäggedera. Socialismen kommer vi inte närmare genom att skriva in den i fackets stadgar. Det vi vill göra, får vi göra själva, utanför och eventuellt mot facket.....

I en kris ökar ju också utslagningen, genom hårdare produktionsvillkor, ökad arbetslöshet osv, och vad man kan misstänka är väl snarast att "sektoriseringen" är ett sätt att bemöta detta, samtidigt som den kan användas som täckmantel för smygnedläggningar av avdelningar, personalinskränkningar, alltså social nedrustning.

Vi som arbetar på Långbro och vi som är föremål för vården där borde veta bäst om hur vården ska organiseras. Politiker och sjukhusledning är inte intresserade av att tillgodose våra verkliga behov. Vi måste själva finna de former som passar oss.

Götrek

Not 1. Långbro sjukhus är ett stort mentalsjukhus i Stockholm, med ca 900 patienter och 27 avdelningar. Det byggdes i början av 1900-talet. Större delen av byggnaderna är alltså gamla och nerslitna.

Not 2. Budgeten:
Nettobudget för Långbro -77 ca 118 milj.
" " " -78 ca 117 milj.

Med den nuvarande inflationen är det en rejäl minskning av budgeten.

Lite "vänsternä!!"

Maoisterna i SKP har en tidning som heter "Gnistan". I denna återkommer med stor regelbundenhet påpekanden om hur bra man är för att man inte tar emot statliga bidrag för sin utgivning. Detta är menat som en kritik av t ex tidningarna "Proletären" och "Internationalen", som det senaste året har fått 425.000 kr i statligt tidsskriftsstöd.

Men nu är "Gnistan" själv inte så oberoende av bidrag som man vill låta påskina. I själva verket tar man emot subventioner av staten som är långt mycket farligare än de andra tidningarnas:

1. Genom att registrera "Gnistan" hos postverket som "periodiskt utgiven tidskrift" så erhåller man rabatt på porto-kostnader vid utskicken till prenumeranterna. Om vi räknar med att "Gnistan"

har 7000 prenumeranter, så erhåller man på detta sätt en rabatt på 50 öre för varje tidning som man skickar ut. Det gör 25 kr per prenumeration och år eller totalt 175.000 kr per år.

2. Genom att ansöka hos riksskatteverket har "Gnistan" som organ för ett politiskt parti erhållit momsbeFrielse. Det gör, om vi räknar med att tidningen säljer ytterligare 3000 lösnummer, ett ytterligare bidrag på 225.000 kr per år.

Sammanlagt får "Gnistan" 400.000 varje år av staten för att kunna komma ut. Men detta stöd är känsligare för statliga inskränkningar än tidsningsstödet, eftersom porto- och momsstödet är bundet till varje enskilda tidsningsexemplar, medan t ex "Proletären" kan använda sina pengar efter behag; t ex för att köpa ett hus och tryckpressar.

Nu förväntar vi oss att "Gnistan" börjar betala moms till staten och att man stoppar sig i ett kuvert och klistrar fri-märken på. Man ska ju inte ta emot stöd av klassfienden...

Avundsjuk

OM SEX...

Människan har en sexualdrift. Denna sexualdrift, liksom t ex driften att äta, färgas av den miljö och de förhållanden människan växer upp och lever i, och kan få väldigt olika resultat.

I vissa kulturer i Indien äter man bara grönsaker och befattar sig inte med kött. I andra kulturer på Nya Hebriderna fixade man ända tills för några årtionden sen överbefolkningsproblemen genom att äta upp de flesta av underklassens barn. Det betraktades som helt naturligt och mödrarna deltog själva i måltiden.

En svensk förfasar sig lätt när han hör att man i det inre av Amazonas släpper ner levande maskar i en färsk aphjärna och efter några dagar äter det som en stor läckerhet. Samme svensk kan sen gå till kylan och med stor förtjusning öppna en burk jäst fisk, s k surströmming.

Jag tog dessa exempel bara för att visa vilka extremt olika betydelser "naturligt", "normalt", "sjukt" och liknande begrepp har i olika samhällen.

Det är samma sak med sexualdriften. Hur den yttrar sig är ett resultat av hur samhället ser ut och den enskilda människans uppväxtförhållanden.

En del tänker på andra könet, en del på gummi eller läder,

en del på förödmjukelse, kedjor, småflickor, lik, kossor, o.s.v.

Man är inte "född" till det ena eller det andra. Man är född *sexuell* (utan några tillägg som bi-, homo-, o.s.v.). Man utvecklas sen till hetero- eller homo- eller både och eller något annat beroende på vilka intryck och erfarenheter man får när man växer upp under det borgerliga samhället.

Vad är det sen av allt detta som man kan betrakta som "friskt" eller "sjukt" utifrån en kommunistisk ståndpunkt, med strävan efter ett klasslöst samhälle med jämlika medborgare? Jo, vi måste sträva efter att människor möts som jämlikar, ohämmade, ömsesidigt, såväl sexuell som i andra sammanhang.

Utifrån detta är homosex och gruppsex helt naturligt. Däremot den borgerliga kärnfamiljen, byggd på auktoritärt, sexuell och allt möjligt förtryck, är helt förkastlig. Men var någonstans finner vi det idag, att ohämmade människor möts som jämlikar? Svar: praktiskt taget ingenstans.

Så här långt är kanske sign. Arne i sin "Homosex är skönt" i nummer 6/77 av *Arbetarmakt* överens med mig.

Men sen tycker jag att han är ute och cyklar rätt ordentligt. Han menar att homosex är bättre än heterosex under kapitalismen och att ett heterosexuellt förhållande är dömt att misslyckas i vårt samhälle. Men jag tycker inte att man kan ställa dessa två saker mot

varandra på det sättet. Det måste ju vara en fråga om innehållet i olika sexuella förbindelser. Få homosexuella förbindelser är så fria och okomplicerade som Arne berättar: "Om vi bögar vill ha sex vet vi till vilka platser vi ska gå och vi gör det! Väl där är det ingen svårighet att få kontakt. Det går både snabbt och smärtfritt! Jaktens spänning är enbart en krydda i tillvaron!"

Jag har däremot hört homosexuella klaga över att homosexklubbarna känns som känslolokala köttmarknader, värre än de heterosexuella diskoteken. Jag har hört om rollspel, ångest, konkurrens, svartsjuka, och för den delen också homosexuella "kärnfamiljer".

Arnes beskrivning av den heterosexuella världen är helt absurd. Det verkar på honom som om ingen med heterosexuella förbindelser överhuvudtaget ifrågasätter någonting av den borgerliga moralen och könsrollerna.

Min uppfattning av verkligheten är annorlunda. Bland de flesta vänsterinriktade människor jag känner (utom de

VARNING!
IRONI!

ATT VARA ENSAM ÄR - EN PERSONLIG DEKLARATION

Redaktionen har fått en hel del kritiska synpunkter på några av artiklarna om homosex i förra numret. Nedanstående insändare bör jämföras med artikeln "*Homosex är skönt - en personlig deklARATION*" i förra numret. Likhetera är slående...

När det talas om sexuell förtryck, så talas det om förtrycket i man-kvinnarollen, och/eller förtrycket av homosexuella. Jag vill på intet sätt förneka betydelsen av detta förtryck, men vill ta upp ytterligare en form av förtryck inom det sexuella området. Det är förtrycket av oss *onanister*.

I och för sig är det inga större problem att vara onanist, tvärtom! Men man känner hela tiden det borgerliga samhällets tryck att man *bör* vara *två* när det gäller sex. Detta krav, som som också frodas långt inom den s.k. vänstern, är i själva verket ett förnekande, och därmed ett *förtryck* av oss onanister.

Ja, jag vill faktiskt gå så långt som att säga att onani är överlägset både heterosex och homosex i flera avseenden. Om det finns hetero- eller homosexuella chauvinister som blir chockade av detta påstående,

ja då är det faktiskt deras eget problem!

Att vara ensam om och med sin sexualitet är bättre än att vara två om det, speciellt i ett kapitalistiskt samhälle där alla mänskliga relationer blir reifierade (förtingligade - alla relationer blir till köpförsäljningsrelationer). Två människor kan aldrig mötas som jämlikar - allra minst i kärlekslivet.

En människa kan aldrig tillfredsställa en annan. Bara jag *själv* vet hur jag själv fungerar, vet vilka önskningar och behov jag har, och hur jag bäst kan njuta av situationen. De sexuella tabuna hindrar en människa att ge uttryck åt sina sexuella önskemål, när hon är tillsammans med någon annan.

Vanligtvis i sexuella relationer upplever man ingen gemenskap med motparten. Man är tillsammans med någon annan, därför att

Stalinistiskt inriktade, som verkar förtränga såna saker) ifrågasätter könsrollerna, kärnfamiljen och sina egna sexuella förhållanden, framförallt på ett personligt plan. Många, inklusive jag själv tidvis, ägnar t.o.m. mer tid och känslor åt det än åt klasskampen och ren politisk aktivitet.

Vi försöker så gott vi kan, att lägga av oss könsroller, blyghet, auktoriteter, försöker så gott vi kan att bli jämlikar inför varann.

Arne har aldrig träffat en radikal tjej som fattat att mannen är förtryckt i sin könsroll, säger han. Då har antingen han haft otur eller jag en sagolik tur, för jag har träffat få tjejer som inte har fattat det.

Arne har inte heller träffat någon revolutionär kille som har "gjort upp" med sin mansroll. Nå, vem kan göra det, idag och fullständigt? Vi gör så gott vi kan, både tjejer och killar. Det är en av de viktigaste uppgifter vi har, att inte bara i teorin kritisera saker utan också i praktiken, i våra egna liv, försöka avskaffa könsroller, hämningar och auktoriteter.

Det vore bra om homosexuella kunde vara med både i det arbetet och det organiserade politiska.

Arne sätter homosex i mosättning till heterosex. Det kan nog vara lätt att göra så när hela den officiella världen är heterosexuell och när man själv är homosexuell. Men vi måste ju sträva efter att sätta mot-sättningen där den hör hemma, mellan den borgerliga sexualmoralen, knuten till det kapitalistiska systemet, klassamhället och kärnfamiljen, och en ny, livs- och sexualbejakande moral, öppen för både hetero-, homo- och gruppsex, knuten till kampen för socialismen.

Marke

SKÖNAST !

det är ett socialt tvång.

Enda sättet är tydligen att båda två bryter med den borgerliga moralen, såväl vad gäller hetero- eller homosexuella relationer. Men detta är i praktiken omöjligt i ett kapitalistiskt som ju hela tiden återskapar de sneda relationerna människor emellan.

Till dessa problem på det psykologiska planet, kommer så de praktiska. Även om såväl hetero- som homosexuella vet till vilka ställen de ska gå för att få en partner, så innebär denna situation ett tvång och känslor av obehag inför konkurrensen människor emellan.

När allt kommer omkring tycks det därför vara både bekvämare och skönare att onanera. Man har inga problem med att finna partnera. Det ju så enkelt och praktiskt på alla sätt.

När man så har ordnat den sexuella sidan av livet för sig själv, är det mycket lättare att öppna och fördjupa andra känslomässiga relationer med både män och kvinnor.

Ja detta är några positiva saker som vi också bör tänka på. Att vara onanist är alltså inte så dumt i och för sig. Kanske rentav revolutionärt!

Onan

FÖRBUNDET ARBETARMAKTS 7:e KONGRESS

För en tid sedan höll Förbundet Arbetarmakt sin 7:e kongress. Kongressens huvuduppgift var att diskutera vad som hänt under den gångna kongressperioden, och att lägga fram verksamhetsinriktningen för framtiden. Ganska intensiva diskussioner i ett par månaders tid har föregått kongressen.

De problem som kongressdeltagarna hade att ta ställning till var bl a nedgången i medlemsantalet under de senaste ett och ett halvt åren, och problemet med att aktivera den trots allt ständigt ökande skaran av sympatisörer. Förra kongressens beslut om "projektgrupper", dvs studiegrupper som skulle utveckla förbundets politik inom vissa områden värderades, samt denna tidnings funktion. Allt detta ställdes i förhållande till Förbundet Arbetarmakts politiska uppgifter och möjligheter.

FÖRÄNDRINGAR

Kongressen godkände huvuddragen i en resolution om Förbundet Arbetarmakts politiska uppgifter. Denna resolution kommer att bearbetas av förbundsstyrelsen för att presenteras utåt i april. Den kommer att ligga till grund för den utåtriktade politiska aktiviteten.

En resolution om den "inre" verksamhetsinriktningen antogs också. I denna framhålls att förbundets huvuduppgift under denna kongressperiod är att utveckla en kommunistisk dagspolitik. Detta kommer bl a att ske genom att mera tid av förbundets arbete avsätts för att inhämta och diskutera erfarenheter från arbetsplatser och politiskt

arbete i övrigt. Satsningen på projektgrupper (se *Arbetarmakt* nr 9/76) upphör i huvudsak, och vi ska istället satsa på gemensamma studier med utgångspunkt från de problem som arbetarklassen ställs inför idag i krisens tecken.

För att dessa satsningar ska kunna bli meningsfulla måste antalet aktiva i förbundet öka. Förbundets slutenhet utåt måste upphöra, och öppnas för intresserade. Till den ändan kommer två typer av möten, vilka ska ta upp arbetsplatserfarenheter resp. studier av krisen (se ovan), att vara öppna för intresserade sympatisörer. En grundcirkel kommer att utarbetas, och ska vara klar till hösten.

Det teoretiska organet *Rådsmakt* kommer att återupptas. I övrigt kommer *Arbetarmakts* funktion och innehåll diskuteras på en särskild konferens i vår.

Nu är det inte enbart kongressbeslut som avgör hur förbundet kommer att arbeta och fungera i fortsättningen. I Stockholm kan vi redan märka hur de nya idéerna om öppenhet utåt har resulterat i att ett flertal nya kamrater dragits in i förbundets arbete. Till alla de som sympatiserar med huvudlinjerna i förbundets politik vill vi säga: Ta ansvar för dina politiska uppfattningar. Om du anser att förbundet i huvudsak är bra och behövs idag - se till att det kommer att fortsätta att finnas och bli bättre! Kom med i arbetet. Låt oss gemensamt finna de lämpliga formerna för vårt arbete för kommunismen.

På 7:e kongressen beslöts att utgivningen av RÅDSMAKT, Förbundet Arbetarmakt:s teoretiska organ, skall återupptas.

Inget nytt nummer är på tapeten för tillfället, men en redaktion utsågs på kongressen.

Beslutet är ett resultat av ett ökat tryck från medlemmar och intresserade, som saknat RÅDSMAKT:s utgivning.

I lager finns följande gamla nummer:

Nr 8: Vänsterkommunismen i Tyskland efter 1:a världskriget; Är Sovjet kapitalistiskt?; Förbundet Kommunisters fackliga politik. 5:-

Nr 9-10: KAF, facket och den självständiga organiseringen; Det statsbyråkratiska produktionssättet; De nationella befrielseörelserna; Milton Friedman och Chiles ekonomi. 10:-

NYTRYCK:

Nr 1-2: Brytningen med "frihetligheten"; Pariskommunen; Kritik av leninismen; Sex, auktoritet och KFML(r); Marx, Trotsky och partiet. 6:-

Tills vidare gäller den gamla adressen:
RÅDSMAKT, Box 31 102, 400 32 Göteborg 31, pg 87 99 69 - 4

OM KRIGET

KRIGET är aktuellt på flera sätt, om man får tro tidningarna. Hitlernostalgin breder ut sig - inte minst tack vare tidningarnas förment upprörda skrivelser kring filmer och böcker. USAs nya vapen, neutronbomben, påminner oss på nytt om möjligheten av total förintelse. Fisket i Östersjön ska delas upp mellan strandstaterna, och det talas om strömmingskrig. Somliga grupper med "vänster-etikett" talar om "krigsfaran".

Det mesta av dessa skrivelser döljer dock delar av en ofta mycket värre verklighet.

Varför yvs inte våra dagstidningar över militärterrorn i Latinamerika (annat än när det kan kopplas till tennismatcher, fotbolls-VM eller försvunna svenskar), istället för att förfäras av Hitlerfilmer?

Och vad är det som gör neutronbomben så mycket mer moraliskt förkastlig än de vanliga kärnvapnen? Att den "bara" tar död på allt levande, medan den "gamla" atombomben förstörde både liv och materia?

Och allt detta tal om "krigsfaran". Om man talar om "fara" för krig så innebär ju detta att det *inte* skulle pågå något krig just nu - *men det gör det ju!* I Sydostasien, i Thailand i Indonesien och Afrika och Latinamerika dör folk dagligen i strider. Och där folk inte skjuts ned, så hålls de nedtryckta i vetskaper om att om de protesterar, så blir resultatet tortyr och/eller död. Krig är inte bara skytte-

gravar, tanks och hakkors, även om den borgerliga propagandan försöker att få oss att tro det.

VI ÄR JU I KRIG! Om vi räknar oss som en del av arbetarklassen, vill säga. Arbetarklassen är internationell; den känner inga nationsgränser. Talet om krigsfaran är en del av den borgerliga propagandan - liksom, f ö, talet om att "bevara freden". Naturligtvis kan även detta hörn av världen dras in i det öppna kriget. Då måste vi - arbetarklassen - försvara oss. Vi måste omvandla kriget mellan de olika fraktionerna av borgarklassen; kriget mellan statsbyråkratierna och borgarklassen där proletariatet används som kanonmat till ett krig mot dem. Vi måste omvandla det imperialistiska kriget till en SOCIALISTISK REVOLUTION!

91:an

fiskekriget - rena löjan

Jämfört med de krig som pågår runt om i världen, ter sig det fiskekrig som det talas om skulle vara pågång i Östersjön närmast operettmässigt. Men problematiken rymmer flera intressanta principiella frågor.

I Östersjön fångas närmare 1 miljon ton fisk i år. Detta lär vara ett uttag som säkrar återväxten, d.v.s. som är i ekologisk balans med naturen. Sveriges andel av detta fiske är idag ca 9%. För att skydda återväxten mot öststaternas rovfiske - som det heter i de svenska motiveringarna till nya avtal för fisket - vill Sverige i fortsättningen tillämpa "mittlinjeprincipen". Detta innebär att Östersjön och Bottenhavet delas in i sektorer, där gränsen ska gå mitt emellan kusterna. Detta skulle innebära att det svenska fisket skulle öka från 9% till 38%, d.v.s. öka med ca 400%. På samma sätt skulle det innebära att det sovjetiska fisket *minskar* med 35%, det Polska med 50%, det Östtyska med 85% och det Västtyska fisket med 90%. Detta resonemang förutsätter naturligtvis dels att fångstplatserna är lika bra var man än befinner sig i Östersjön - vilket inte är fallet - dels att fisken erkänner nationsgränserna och inte simmar över dem (en möjlighet är ju att dra en nätrida genom havet...)

Det som diskuteras är var mitten i östersjön går: om avståndet ska räknas från fastlandet eller från öarna. I det förra fallet kommer Sovjet att få en större del, i det senare Sverige, beroende på om gränsen ska räknas från Gotland eller inte.

Naturligtvis är förslaget att reglera fisket lika dumt oavsett om Gotland räknas till Sverige eller inte. Det som är intressant är att *säkra tillgången på fisk, och bevara miljön och den ekologiska balansen i havet* - samt *säkra sysselsättningen* för de som är sysselsatta inom fisket och dess industri.

Förslagen om mittlinjeprincipen garanterar inte ensamma att rovfisket upphör: varje land kan ta upp hur mycket fisk de vill inom sina områden, och fisken känner som sagt inga gränser. Dessutom innebär det "svenska" förslaget, om det går igenom, att sysselsättningen för tusentals arbetare på andra sidan Östersjön hotas.

Det naturliga sättet att gå till väga, vore att grundligt ta reda på vilka mängder av olika fiskarter som Östersjön kan producera, utan att den ekologiska balansen hotas. Utgående från detta, samt från det redan existerande fisket, och de

som idag sysselsätter sig med fiske, kan man räkna ut kvoter som garanterar fiskens fortbestånd, likaväl som fiskets. Om inskränkningar behöver göras bör detta naturligtvis ske i de områden där det är lättast att erhålla alternativ sysselsättning. Det är på något liknande sätt som en planering av fisket skulle ske om Östersjön var ett innanhav i en socialistisk världsrepublik.

Att som borgarklassen i Sverige, med benäget stöd av maoisterna i SKP, hävda nationsgränserna som grund för fisket, ligger inte i arbetarklassens eller de människors intresse vilka lever av fiske. "Sveriges" och SKP:s politik går ut på att göra arbetare i andra länder arbetslösa för att rädda jobben åt de fiskare som råkar bo i Sverige. Detta är inget annat än en rent *borgerlig* politik!

VI NOTERAR

att inför Fria Proteaterns nya pjäs om sjukvården, *Hårda Bandage*, har det hållits diskussioner mellan skådespelare och sjukvårdsarbetare. En fråga som ställdes av denna SKP-teatergrupp var: "Hur ska vi se på Sveriges nationella oberoende i ljuset av svenska folkets krämpor? Kring 20-30% av en årskull manliga värnpliktiga klassas nu ner p.g.a. sämre fysiskt och psykiskt tillstånd. Är vi stridsodugliga?"

Hur trevligt måste det inte vara för borgarna att veta om att SKP bekymrar sig om kanonmatens hälsa! Vi får hoppas att arbetarklassen är tillräckligt psykiskt frisk för att avvisa SKP:s nationalkommunism!